

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/II

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Besede in sadovi

Ob priliki 14. obletnice oktobrske revolucije je na proslavi v velikem moskovskem gledališču spregovoril predsednik vlade Molotov. Govoril je, kakor je treba govoriti razočaranim množicam ruških delavcev in mušikov, ki jim boljše življenje še ni prišlo, ki jih je od njih zahteval, ni prinesel obljubljenega »miru, svobode in kruha«. Molotov pa je tudi govoril, kakor je treba govoriti nepreglednim množicam vsega sveta, ki se čutijo prevarane po kapitalizmu in so jim oči uprte v Moskvo, ne radi resnične preprave, pač pa samo zato, ker jim Moskva oznanja nekaj novega. »Med tem ko je proizvodnja v kapitalističnih državah padla ekoraj na predvojno stopnjo, se je v Sovjetski zvezi potrojila, brezposelnih ni, delavci celo primanjkujejo. Petletko bomo izvedli v štirih letih.« V zunanji politiki se sovjetska Rusija, kakor je zatrjeval Molotov, ne vrti v tuje zadeve, kakor to delajo kapitalistične države in Zveza narodov. To stališče je zavzela Rusija tudi v kitajsko-japonskem sporu. »Spricho sedanjega mednarodnega položaja smo sklenili, da nadaljujemo borbo za mir, da razkrinkamo vsako pripravljanje na vojno in da okrepimo rdečo armado. V borbi za mir smo vselej zmagali v teku štirinajstih let in bomo tudi v bodoče.«

Lepe besede v teh dnevih gospodarske stiske in politično napetih časih: delavcu dela in kruha, človeštvu mir! Srečna Rusija, ako bi se za temi besedami in letošnjimi moskovskimi paradami rdeče armade ne skrivala vsa drugačna resničnost!

Neumorni politični in socialni raziskovalci so s svojimi knjigami o boljševizmu in sovjetski Rusiji napolnili že cele knjižnice, znanstvene revije in veliki svetovni listi priobčujejo redna poročila svojih dopisnikov iz Moskve, ki jo gledajo veak z drugim očesom, kakor pač bolj odgovarja njegovim nazorom in namenom. Odtod naravna posledica, da si poročila tako nasprotujejo. V enem pa si je ogromna večina nepristranskih opazovalcev edina, da namreč ne morejo le materialne pridobitve in uspehi, kakor je n. pr. dvig ruske industrije in izvedba petletke sploh, nikdar odtehtati neizmernih moralnih izgub, nepopisnega telesnega in duševnega trpljenja, ki ga prenaša ruski narod že štirinajst let. Proizvodnja se je potrojila? Molotov bi bil moral povedati, za koliko se je dvignila telesna in duševna sreča ruskega delavca in kmeta.

Poleg vsega je prav preteklo leto pokazalo, da se boljševizem pod pritiskom razmer vrača h kapitalizmu. Načelo enakih plač ne velja več, delavci se plačajo po zmognosti in pridnosti, uvedlo se je akordno delo z nadurami, tudi pri upravljanju tovarn nimajo delavci več besede, inozemski inženjerji so izvrstno plačani in ne sodijo jih več delavski sveti radi njihovih protirevolucionarnih pregreškov; v ruskih mestih uspevajo poleg delavskih nabavljajnih zadrug elegantne državne trgovine in javna zabavišča, kjer boljševiška elita ali tuja gospoda najde uteha svojim telesnim in »duševnim« potrebam po »primernih« cenah. Tu moter nima vatopa preprosti delavec. Ali je to še komunizem?

V donskih rudnikih je izbruhnila kriza, ki bi radi malomarnosti delavstva lahko prevrgla boljševiške načrte glede petletke. Stalin je na to napovedal odločen preokret v gospodarski politiki in uvedbo akordnega dela. Toda s tem se petletka in boljševiško gospodarstvo še nista rešila. Sovjetskemu gospodarstvu grozi prav tako huda kriza kakor drugim evropskim državam. Boljševiki so morali prav v tem letu priznati, da ne zadostujejo sami sebi in da so navezani na ostali svet. Dumping, s katerim so hoteli uničiti industrijo v kapitalističnih državah, dvigniti število brezposelnih do skrajnosti in nato izzvati revolucijo, je v zadnjem času začel šepati. V teku prvih osmih mesecev tega leta znaša primanjkljaj ruske trgovinske bilance 5 milijard in pol Din in danes morajo boljševiki, ki bi radi na vsak način dvignili izvoz, z bajoneti trgati žito iz rok »kolektiv«, kakor so ga pred leti iz rok kulakov. Radi obubožanja konsumentov v svetu, do katerega je deloma pripomogel tudi ruski dumping, se rusko blago kljub nizkim cenam le s težavo vnovčuje. Rusi ne morejo več plačevati s svojim blagom otrojev, ki so jih naročili v inozemstvu in jih nujno rabijo za izvedbo petletke. Pogajanja ruskih emisarjev v Berlinu, ki so stremeli za tem, da bi nemška vlada povišala jamstva za ruska naročila, niso uspela. Boljševiki so morali odpovedati celo vrsto naročil.

Ker ne morejo Rusi plačevati industrijskih izdelkov v inozemstvu z blagom, iščejo kredite. Zato ima pomirjenje GPU, ki ni v zadnjem letu delovalo tako krvoločno kakor prejšnje čase, in približevanje boljševikov k zapadu, posebno k Franciji, stvarno podlago. Že avgusta meseca bi bilo prišlo v Parizu do podpisa pogodbe o nenapadanju, ako bi ga ne bile preprečile nemške in trige proti Poljski, ki bi ji francosko-ruska pogodba zavarovala hrbet pred Nemci. Molotov je v svojem govoru z zadoščenjem omenil povoljne izjave Zaleskega glede rusko-francoske pogodbe ter dodal, da je nastal v zadnjem času razveseljiv preokret glede pogodbe. V tej zvezi se glasovi o rusko-romunskih pogajanjih, ki so se razširili za časa Litvinovega bivanja v Ankari, ne zdijo tako neverjetni. Tudi zmaga konservativcev na Angliškem, ter tradicionalnih nasprotnikov boljševizma, sili sovjetsko Rusijo k zbliznanju s Francijo. Naj omenimo že pogajanja Češkoslovaške in Bolgarije za priznanje sovjetske Rusije, ki so že danes v teku.

Jasno je, da iščejo boljševiki na zapadu svoje koristi, v prvi vrsti denar, kakor iščejo zapadne

Antifrancoski načrti g. Mussolinija

Kaj namerava Grandi v Washingtonu

Rim, 9. nov. Kakor znano, je minister za zunanje zadeve Grandi v soboto odpotoval v Washington. Kar se tiče namenov njegovega potovanja, se z oficijelne italijanske strani izjavlja sledeče:

Pravi iniciator potovanja je Mussolini, ki je že l. 1928. v senatu izjavil, da je treba Ameriko bolj pritegniti k reševanju evropskih zadev. Ko je Briand l. 1930. predložil svoj znani načrt Panevrope, je bil Mussolini tisti, ki je opozoril, da je ta ideja brez Rusije in Turčije mrtvo rojeno dete. Mussolini je v svojem odgovoru na ta načrt tudi poudarjal, da je potrebno sodelovanje Amerike, ako naj se Evropa resnično uredi. Fiasko Briandove Panevrope dokazuje, pravijo Italijani, da je imel Mussolini prav. Amerika je letos res posegla v evropske zadeve, ko je predlagala moratorij nemških reparacij, da reši Nemčijo poloma. Nemčija se pa tudi še danes nahaja v najtežjem položaju, ker je obremenjena z obveznostmi, katerih ne bo mogla prenašati, čeprav se Brüning na vso moč trudi, da bi nemško gospodar-

stvo rešil. Nemčija vedno bolj izčrpuje svoje rezerve; kritje marke je padlo pod 27%, kar je zelo pod zakonitim minimumom. Tudi vprašanje redukcije ali odpusta vojnih dolgov zaveznikom kakor tudi razorožitve je izredne važnosti. V tej stvari se je Hoover že razgovarjal z Lavalom, sedaj pa se bo posvetoval o tem problemu z Grandijem. Amerika in Italija ne bosta sklepali nobenih dogovorov, ampak se samo razgovarjali o najvažnejših mednarodnih vprašanjih, lahko pa se reče, da sta njuni stališči bistveno identični.

Pariz, 9. nov. Tukaj s precejšnjim nezaupanjem spremljajo potovanje Grandija v Ameriko. Nacionalni krogi so prepričani, da ima to potovanje namen, da nevtralizira rezultate sestanka med Lavalom in Hooverjem. V prvi vrsti je Italiji na tem, da bi ustvarila skupno italijansko-ameriško-angleško fronto proti Franciji v vprašanju razorožitve. Znano je, da bi Italija rada pod pretezo, da se zlomi »prvenstvo Francije« v Evropi, prisilila Fran-

cijo k taki razorožitvi, ki bi pomenila pod videzom nekeke paritete ogrožitev onega stanja, ki se je ustvarilo po versailski mirovni pogodbi. Obenem se Italija trudi, da bi Amerika pristala na to, da bi kot protiuslugo za tako razorožitev Evrope odpustila svojim bivšim zaveznikom vse vojne dolgeve, ali pa jih vsaj znatno reducirala. S tem bi bilo seveda v zvezi to, da bi Francija bila oropana vsake odškodnine za škodo, ki jo je prizadela Nemčija Evropi med svetovno vojno. Vidi se, da se za temi načrti skriva stara Mussolinijeva ideja o nekakem ameriško-evropskem bloku proti Franciji. Zato je razumljivo, da bo g. Laval zelo pazljivo motril in spremljal razgovore g. Grandija v Washingtonu.

V oficijelnih krogih Quai d'Orseya pa se naglašja, da Amerika ne bo storila ničesar, kar bi bilo proti interesom Francije. Zato more Grandijevo potovanje doprinesti samo k utrditvi miru in sporazumni rešitvi perečih problemov Evrope in vsega sveta.

Španski katoliki protestirajo

Socialisti proti njim organizirali krvave izgrede

Madrid, 9. nov. Z. V Valenciji je zopet prišlo do raznih nemirov. Sindikalisti so proglasili v soboto generalno stavko, da protestirajo proti zborovanju, ki so ga sklicali katoliški in agrarni narodni zastopniki zaradi propagande za revizijo ustave. Ves promet in vse trgovine so bile zaprte. Pred 20.000 poslušalci, ki so prišli iz vse Katalonije s posebnimi vlaki in avtomobili, so pozivali govorniki prisotne, da se bori proti členi ustave, ki določa razmerje med državo in cerkvijo. Socialistični in sindikalistični delavci so neprestano napadali zboro-

valce in metali kamenje na avtomobile. Agrarnega narodnega poslanca Martina, ki je delil vatopnice za zborovanje, je masa neprestano tolkla, dokler se ni onesveččen zrušil na zemljo. Prišlo je do resnih spopadov in je bilo večje število oseb, med njimi tudi precej stražnikov, težje ali lažje ranjenih. Tudi v Burbusu so napadli katolike, ko so se vračali iz Valencije. Meščanska garda je morala rabiti orožje. 26 oseb je bilo težko ranjenih. Kroglja je zadelo po nesreči v glavo tudi neko žensko, ki se je mrtva zgrudila.

Nemčija računa na Anglijo

Pariz, 9. nov. Z. V zvezi s pogajanjmi, ki jih je imel v teku včerajšnjega dne nemški poslanec z Lavalom in Briandom, poroča »Echo de Paris«, da se Nemčija smatra absolutno nesposobna za nadaljnja plačila in zahteva ne le moratorij za nezaščiten del anuitet, temveč zahteva, da se reparacije popolnoma ukinejo. Pri tem Nemčija računa na podporo Anglije, ki je svoje stališče v vprašanju reparacij popolnoma spremenila zaradi padea funt sterlinga. Ne sme se pozabiti, da Anglija dobiva na račun reparacij od Nemčije funt šterlinge, katerih vrednost je padla, nasprotno pa mora svoje vojne dolgeve plačevati Ameriki v zlatih dolarjih. Angleška vlada nima torej nič več interesa, da se zavzema za nadaljnja reparacijska plačila in tudi bančniki in trgovci zagovarjajo stališče Nemčije in pristanejo na to, da se reparacije in vojni dolgovi ukinejo, ker mislijo, da se bo na ta način zopet dvignilo svetovno gospodarstvo.

Nemčija na pritisk Amerike popušča

Pariz, 9. nov. tg. V predlogih, ki jih je francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet prinesel ministrskemu predsedniku Lavalu v Pariz, vsebujejo tudi pripravljenost Nemčije, da že v kratkem stavi predlog, da se skliče posvetovalni odbor mednarodne reparacijske banke. Čuje se, da je Stimson odločilno pritiskal na Berlin, naj pride Lavalu na-

sproti. Vendar želi Nemčija, da naj se ta odbor, kateremu pripadajo predsedniki emisijskih bank sedmih interesiranih velesil in po en strokovnjak iz Holandske, Švedske in Švice, ne bavi samo z reparacijami, temveč tudi s kratkoročnimi krediti, morda v tej obliki, da prevzame vlogo razsodnika pri pogajanjih, katera so se že začela z ameriškim, angleškim in nevtralnimi konzorciji za moratorij, ravno tako pa tudi pri prvih pogajanjih za moratorij. Glede reparacij zastopa Nemčija mnenje, da je popolnoma nezmožna plačevati. Nemčija želi po končanem Hooverjevem letu moratorija bistveno podaljšano Youngovo leto, ki bi se tikalo zavarovanih in nezavarovanih plačil, torej tako rekoč, da se reparacijska bremena odpravijo končnoveljavno. Nemčija upa pri tem na podporo Anglije, ki po padcu funta nima več interesa za nemška plačila, katera bi prejela v slabih funtih, dočim mora sama plačevati Ameriki več vredne dolare. Razen tega zahteva angleška narodna banka zaradi bojazni za svoje moratorijske kredite, da se črtajo reparacije.

Nemiri v Nemčiji

Berlin, 9. nov. AA. V Magdeburgu so bili spopadi med komunisti in nacionalnimi socialisti. Komunisti so napadli dom narodno socialistične stranke. Narodni socialisti so se morali umakniti. Ena oseba je bila hudo ranjena. Komunisti so nato napadli še dve trgovini Hitlerjevcev in ju izropali.

24 milijard

dinarjev brezposelnostnih podpor

Resen gospodarski položaj v Nemčiji

Berlin, 9. nov. Zadnji ministrski svet je sklenil redigirati načrt, kako naj bi se amortizirala kratkoročna posojila, ki Nemčijo najbolj tajejo.

Minister za socialno politiko Stegerwald namerava pristediti gotovo vsoto pri podporah za brezposelne. Ta pristojna naj bi znašala okoli 100 milijonov mark na 1 milijardo mark. Maksimum brezposelnih bo dosegla Nemčija februarja in sicer s številko 6.500.000, medtem ko bo povprečno število brezposelnih v zimski sezoni (oktober-marec) znašalo 5.900.000. Ker znaša povprečna podpora za vsakega brezposelnika 56 mark na mesec, bo nemška država letos, všteti administrativne stroške, izplačala brezposelnim okoli 24 milijard v našem denarju. Spricho tega bo seveda pristojna, ki jo namerava izvesti vlada, relativno majhnega pomena.

Medtem se pa kriza delovnega trga čedalje bolj poslabšuje. V drugi polovici meseca oktobra je bilo odpuščenih 80.000 kovinskih delavcev in rudarjev, 28.000 delavcev drugih kategorij in dva tisoč zasebnih uradnikov. Obenem se pa množijo mezdni spori. Tako n. pr. štrajka v Kölnu 12.000

države v sodelovanju z Rusijo svoje lastne. Zdi se, da kapitalistične države ne kažejo več tolikšnega strahu pred sovjetsko Rusijo, ker nima danes komunizem kljub vsej gospodarski stiski med delavstvom tiste udarne moči kakor pred leti. Tudi delavstvo ga je pričelo soditi po sadovih in se nikakor več ne zadovoljuje z lepimi besedami, pa naj prihajajo iz ust Lenina, Stalina ali Molotova.

Seja mednarodne reparacijske banke

Basel, 9. novembra. tg. Današnja mesečna seja upravnega odbora mednarodne reparacijske banke je vodil namesto odsotnega predsednika Mac Garraha prvič sir Charles Adis iz angleške narodne banke. Seja se je vodila že v znamenju velike bodoče mednarodne konference za ureditev reparacij in ureditev nemških dolgov. Današnja posvetovalna seja bila torej samo informativnega značaja. Glede Nemčije niso bili sklenjeni nobeni važni sklepi. Delegat Francije je zastopal mnenje, da bo Nemčija kmalu vložila predlog, da se skliče v Youngovem načrtu predvideni posebni odbor in da naj torej mednarodna reparacijska banka pripravi potrebno za imenovanje članov tega odbora. Nemški delegati pa so opozarjali na to, da to sklicanje še ni godno za odločanje, tako da se ne bi mogli sprejeti nobeni sklepi. Domneva se, da bodo zavodu predkazali nove velike naloge, katerimi naj bi se sodelovanje banke zopet poživilo, ker je v zadnjih mesecih precej zastalo.

Stiska na avstrijskem denarnem trgu

Dunaj, 9. nov. tg. Ravnokar je dospela vest, da je upravni svet mednarodne reparacijske banke sklenil, da se odločitev o dovolitvi deviznega posojila 60 milijonov šilingov avstrijski narodni banki odgodi do 11. decembra. Za Avstrijo sicer ne bi ta samo kratkoročni kredit prinesel nobene vidne olajšave deviznih poslov, pač pa vsaj optično zboljšanje za kritje denarja. Najbrže je torej zgnilo upanje, da bi se znižala 10% bančna mera. Že napovedana poostreitev deviznega reda je torej neizogibna.

Kriza konference pri okrogli mizi

London, 9. nov. Z. Konferenca pri okrogli mizi je prišla v zelo kritični položaj. 28 delegatov z Gandijem na čelu so poslali ministrskemu predsedniku MacDonaldu pismo, v katerem najodločnejše protestirajo proti vladni nakani, da se najprej uredijo pokrajinske avtonomije, a da se vprašanje Zvezne ustave uredi eno leto pozneje. Delegati so odklonili, da sprejmejo tako delno rešitev.

London, 9. nov. tg. Stranka indijskega kongresa je v Bombayju sklenila sporočiti Gandiju, da se njegova nadaljnja prisotnost v Londonu smatra za nepotrebno. Vendar mu samemu prepustajo končno odločitev.

Strasno tolovajstvo

Sofija, 9. nov. tg. V Kumariel pri Sofiji je zdravko Mladenov, ko je prestal ječo radi ropu in uboja, prišel mashevanje vsem onim, ki so ga naznanili. Oborožil se je z dvema revolverjema, ostro sekuro, odšel v vas, ustrelil župana in obšip-skega stražnika, jima odrezal glavi in razparal trebuh. Nato je zbežal in razbil s sekuro glavo šestim osebami, ki so se mu postavile nasproti. Mladenov se sedaj najbrž skriva v Sofiji, kjer je alarmirana policija, ki ga pa še ni mogla prijeti.

Francoski radikali za razorožitev

Program novega predsednika Herriota

Pariz, 9. nov. tg. Veliko zborovanje radikalne stranke se je končalo danes s slavnostnim banketom, na katerem je imel Herriot kot zopet izvoljeni predsednik velik govor za mir in razorožitev. Dejal je, da mora Francija na razorožitveni konferenci začetni pogumno in plodonosno iniciativo. Oficijelni program stranke stavlja na prvo mesto politiko za mir. Dalje zahteva mednarodno solidarnost narodov, da se odpravi beda, in naglašja najboljšo zaupanje v idejo nemško-francoskega in evropskega sodelovanja. Potrebna je nova ureditev produkcije, kontrola kapitala in nova razdelitev bogastva. Zvišanje carin se odklanja, ker povzroča samo dumpinge ali eksportno premije. Najboljše sredstvo, da se odpravi na svetu kriza političnega zaupanja, je razorožitev. Radikalna stranka soglašja s formulo, ki jo je postavil Herriot; razsodišča, varnost, razorožitev. Kot prvo praktično odredbo za razorožitev smatra takojšnje premirje v oboroževanju. Glede notranjepolitičnih

vprašanj naglašja radikalni program, da je stranka pripravljena skleniti zvezo s poštenimi republikanskimi sosednimi strankami na desni in na levi, če pa bi se to ne dalo uresničiti, pa bo tudi sama šla na volišče za poslansko zbornico prihodnje spomladi.

Senzacionelen izum

Berlin, 9. nov. Z. Kot poroča današnji »Berliner Morgenblatt«, je neki inženjer iznašel v Hollywoodu senzacionelen izum, ki bo sigurno povzročil revolucijo v kinematografiji. Izumljen je film treh izmer, tako da bodo ljudje sedaj izgledali na platnu, kot da so živi. Prvi poskus filma so predvajali tajno.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, deževno in hladno.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: Večinoma oblačno in deževno.

Nekaj uradnih podatkov o volivnem izidu

Oddani glasovi

Po dosedanjih uradnih poročilih so rezultati včerajšnjih volitev za narodno skupščino sledeči:

Belgrad, upravno področje	38.324
Dravska banovina	150.796
Savska banovina	301.212
Vrbska banovina	171.292
Primorska banovina	82.417
Drinska banovina	288.858
Zetska banovina	174.614
Dunavska banovina	459.373
Moravska banovina	290.617
Vardarska banovina	277.442

Vsega skupaj je bilo oddanih 2.324.945 glasov.

Belgrad, 9. nov. AA. Notranje ministristvo objavlja: Včerajšnje volitve v narodno skupščino so po vsej državi potekle v redu in miru. Vsega so bili samo trije manjši incidenti in sicer:

1. V občini Gornja Kladuša v Tazinskem okraju so nezadovoljni volivci v borbi za svojega kandidata vdrli v volišče in pri tem uničili nekatere spiske. Oblasti so uvedle preiskavo.

2. Po nekem incidentu v kavarni Zagubica v Belgradu, kjer je bil tik pred volitvami volivni sestanek, je skupina nedolžnikov, ki so jih podpirali neki dijaki, stanujoči v Dijaškem domu, demonstrirala po ulicah in pri tem vzklikala in žvižgala, nakar so se dijaki umaknili v Dijaški dom in od tod, ne da bi jih oblasti motile, nadaljevali demonstracije. Ti dogodki so se ponovili tudi na dan volitev, vendar so bili omejeni na Dijaški dom in brez širšega odziva. Ker so se v te demonstracije vmešali nedolžniki, so oblasti proti tem uvedle preiskavo.

3. V Zagrebu je včeraj okrog 5.30 v Erdödyjevi ulici nastala slaba eksplozija z očitnim demonstrativnim značajem, ki pa ni napravila nikake škode.

Savska banovina

Belgrad, 9. nov. Agencija Avala. Volivni rezultati v savski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Vukovec: 13.026, 7473, 56,7. — Sušak in Kastav: 13.208, 8725, 66. — Krapina: 8792, 1892, 22. — Osijek: 11.459, 2, 90,3. — Našice: 12.168, 8927, 73. — Brinje-Vrbovsko: 9382, 7115, 74,4. — Sisak: 10.908, 6814, 62. — Pakrac: 9345, 6909, 73,9. — Ludbreg: 7905, 5996, 75,8. — Crikvenica-Novi: 6629, 3205, 48,1. — Delnice-Cabar: 8982, 5236, 58,3. — Durdjevac: 14.803, 6421, 43. — Daruvar: 7801, 5411, 69,3. — Nova Gradiska: 14.059, 7050, 51,6. — Donja Stubica: 10.345, 4335, 42,1. — Pregrad: 5592, 6873, 80,2. — Grubisno polje: 5750, 4900, 81,5. — Vukovar: 13.254, 6503, 71,9. — Djakovo: 13.251, 8059, 63,3. — Koprivnica: 15.805, 11.441, 72,3. — Varaždin: 14.708, 5535, 37,3. — Novska: 7494, 6123, 81,7. — Virovitica: 11.206, 7171, 63,9. — Ivanje: 10.941, 3838, 35. — Cazma: 10.397, 2532, 24,4. — Piskarovina-Samobor: 11.540, 7353, 61,5. — Garešnica: 7285, 4899, 67,2. — Novi Marof: 9112, 6756, 74. — Korenica-Udbina: 9225, 6857, 74,3. — Slavonski Brod: 17.994, 13.570, 75,5. — Križ-Rab: 9191, 6119, 66,6. — Ogulin: 11.409, 6372, 55,8. — Slatina: 10.707, 6482, 70,5. — Karlovac: 18.427, 6119, 32,6. — Donji Miholjac-Valpovo: 13.840, 9083, 69. — Zagreb-okraj: 15.590, 10.291, 68,7. — Donji Lapac-Gracac: 13.610, 7248, 52,5. — Prelog: 11.608, 6855, 59. — Kostajnica: 8528, 4095, 46,6. — Klanjec: 7420, 5290, 74. — Petrinja: 11.409, 4114, 36. — Vojnić: 8740, 5280, 60,4. — Sv. Ivan Zelina: 9737, 5399, 55,4. — Glina: 11.145, 7502, 67,4. — Križevci: 17.873, 8527, 19,7. — Jastrebarsko: 9327, 3817, 40,9. — Čakovci: 11.462, 6979, 60,9. — Slunj: 12.293, 4243, 34,5. — Zupanja: 9802, 5036, 51,3. — Dugo selo-Kutina: 12.708, 6740, 52,2. — Velika Gorica: 9031, 5032, 52. — Pernuš-Senj: 9583, 3996, 71,9. — Bjelovar: 21.415, 8222, 38,7. — Zlatar: 13.312, 3554, 26,7. — Virginost: 10.249, 3510, 34,2. — Zagreb mesto: 55.916, 23.204, 42. — Slavonska Požega: 15.132, 9571, 63,2.

Vrbska banovina

Belgrad, 9. nov. Agencija Avala. Volivni rezultati v vrbski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Jajce: 12.778, 8669, 67,8. — Bosanski Petrovac: 13.515, 11.019, 80,7. — Bosanska Gradiska: 12.551, 5486, 43,6. — Prijedor: 13.110, 9575, 73. — Dvor: 6738, 1764, 21,6. — Kotor Varoš: 7920, 4393, 62,5. — Sanjski most: 11.049, 8760, 79. — Ključ: 9986, 7632, 76,4. — Bihać: 10.720, 6485, 60,4. — Tešanj: 15.825, 12.951, 81,8. — Banjaluka: 22.204, 13.523, 59. — Derвента: 20.456, 13.119, 54,1. — Gračanica: 23.504, 18.765, 78. — Cazim: 11.180, 8500, 76. — Glamoč: 5532, 2339, 42. — Mrkonjić-Grad: 6942, 5244, 75,3. — Bosanski Novi: 9066, 6373, 75. — Bosanska Krupa: 11.520, 9592, 83. — Bosanska Dubica: 7392, 6484, 87,8. — Prnjavor: 2, 10.771, 72.

Primorska banovina

Belgrad, 9. nov. Agencija Avala. Volivni rezultati v primorski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Metković: 4329, 1069, 24. — Benkovac: 16.872, 9185, 50. — Konjic-Prozor: 12.117, 4979, 37. — Mostar: 19.480, 9987, 35,3. — Hvar: 6993, 3299, 55. — Bugojno: 11.790, 4502, 38,1. — Imotski: 15.618, 2529, 15,6. — Split: 35.167, 11.508, 32. — Sinj: 17.778, 9061, 35,4. — Brač: 4287, 2833, 64. — Stolac: 9205, 5212, 56,6. — Korčula: 9007, 3174, 58. — Knin: 17.377, 10.230, 58,8. — Biograd na moru: 8150, 5190, 63,6. — Makarska: 6186, 2905, 37,2. — Šibenik: 16.217, 7982, 49,8. — Livno: 10.433, 2527, 24,22.

Drinska banovina

Belgrad, 9. novembra. AA. Volivni rezultati v drinski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Rogatica: 10.437, 8270, 79,2. — Brčko: 22.459,

15.596, 69,4. — Užice: 8174, 6045, 74. — Sarajevo-mesto: 21.029, 15.910, 75,9. — Višegrad: 5324, 4922, 91. — Obrenovac: 7462, 4795, 64,3. — Vlasenica: 8997, 8171, 90,8. — Zenica: 8845, 7698, 87. — Tuzla — Kladanj: 2691, 2264, 85,1. — Fojnica: 6207, 4958, 79,5. — Čajniče: 7142, 5988, 83. — Kolubarski: 8049, 6477, 80,4. — Travnik: 10.968, 6575, 59,8. — Sarajevo-srezi: 16.208, 14.840, 86,8. — Valjevo: 9615, 7215, 75. — Visoko: 12.802, 10.655, 82,8. — Šabac: 10.973, 8378, 76,3. — Ljubuški: 7675, 2362, 37. — Jadaraki: 10.842, 9623, 86,9. — Arilje: 3655, 2844, 78. — Čačak: 6063, 3587, 50,9. — Crnogorski: 4188, 3175, 74,9. — Račanski: 6929, 5731, 82,7. — Krupanj: 6379, 5780, 90,6. — Up: 9585, 8441, 85,9. — Čajetina: 4927, 4059, 82,6. — Bogatič: 16.524, 14.195, 85,89. — Vladimirci: 9056, 8094, 89,3. — Dragačevski: 8910, 3633, 40,7. — Kamenica: 6818, 5947, 87,2. — Zebče: 7549, 5339, 76,9. — Zvornik: —, 9833, 86,2. — Srebrenica: 8824, 6280, 70. — Ljubovija: 6031, 5309, 88.

Zetska banovina

Belgrad, 9. novembra. Agencija Avala. Volivni rezultati v zetski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Podgorica: 10.211, 7389, 72,3. — Cetinje-Bar: 16.395, 10.763, 65. — Andrijevica: 6440, 5669, 88. — Peć: 11.073, 9409, 84,9. — Nikšić: 9119, 6272, 68,1. — Berane-Bjelo polje: 13.622, 11.734, 86,1. — Kolasin-Danilovgrad: 8587, 5982, 69,6. — Plevlje-Foca: 16.165, 14.148, 87,5. — Dubrovnik: 13.633, 5395, 39,5. — Ljubinje-Trebinje: 9233, 6964, 72,1. — Kotor: 9007, 7131, 79. — Kosovski Mitrovica-Srbica: 12.674, 10.992, 86,7. — Djakovica: 10.830, 9667, 86,4. — Novi Pazar-Tutin: 12.740, 11.215, 87,94. — Nevesinje-Bileće: 10.827, 8749, 88. — Nova Varoš-Sjenica: 9550, 8632, 90,40. — Oraševac: 14.846, 13.289, 89,9. — Šavnik-Gacko: 9422, 6729, 71,4. — Raška: 7125, 5252, 71,3.

Dunavska banovina

Belgrad, 9. novembra. Agencija Avala. Volivni rezultati v dunavski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Nova Kaniza: 8874, 7548, 83,3. — Jafa Tomić: 12.303, 10.476, 85. — Kovačica: 13.354, 9339, 69,9. — Apatin: 12.277, 10.046, 77,57. — Velika Kikinda: 14.592, 11.253, 77. — Novi Sad-mesto: 16.173, 10.430, 64,5. — Zabalj: 8605, 6576, 76,4. — Veliko Orasje: 11.485, 8800, 76. — Zemun: 9057, 7392, 81. — Sombor: 28.009, 22.843, 81. — Umka: 8941, 6752, 76. — Zabari: 8117, 6558, 80,8. — Odjaci: 11.140, 8902, 62. — Irke: 7132, 5429, 76,1. — Ruma: 15.088, 9863, 65,2. — Titelj: 7112, 6231, 88,8. — Smederevo (podunavski): 13.113, 6676, 58. — Novi Sad: 17.298, 12.924, 74,4. — Stari Bečej: 14.268, 11.681, 81,80. — Senta: 25.287, 18.353, 72,5. — Novi Bečej: 12.965, 9636, 74,3. — Vršac: 20.054, 13.533, 67,4. — Batina: 6310, 4369, 69,2. — Stara Pazova: 14.985, 11.013, 73,4. — Mladenovac: 8179, 6082, 74,4. — Topola: 7388, 5174, 70. — Kovin: 9790, 7023, 70. — Bačka Topola: 45.567, 24.495, 65,5. — Alibunar: 12.309, 9538, 77,4. — Veliko Gradište: 10.189, 8599, 84,1. — Veliki Bečkerek: 23.561, 18.253, 70,7. — Bela Crkva: 12.635, 8790, 72,5. — Sid: 9583, 5131, 53,4. — Ilob: 7963, 5945, 74,6. — Kragujevac (Gružanski): 11.499, 7905, 63.

Kitajska zmaga ob reki Nonni

Težke izgube Japoncev

Šangaj, 9. nov. tg. Kitajski odbor osmih članov za javno varnost, ki je v času konflikta z Japonci prevzel upravo Mukdena, je proklamiral neodvisnost Mandžurije od Nankinga in prevzel tudi začasno upravo.

Tokio, 9. nov. ž. Skupne japonske izgube v borbi na reki Nonni znašajo 200 ljudi. Ker je v borbah sodelovalo samo 900 vojakov, so izgube naravnost velike. Japonci čete so dobile strogo povelje, da se ustavijo na 10 km severno od reke Nonne.

London, 9. nov. tg. Po tridnevni bitki ob reki Nonni se zbirajo kitajske čete 12.000 mož 7 milj južno od Agancija in se pripravljajo na novo hudo bitko. Po japonskih poročilih so našli med kitajskimi mrtvci več Rusov. Japonska izjavlja, da v takih okoliščinah ne more umakniti svojih čet iz železniškega pasu. V tujem delu Tjencina so morale zaradi kitajskih nasilnosti prevzeti varstvo francoske, italijanske in ameriške čete.

London, 9. nov. tg. Danes so zopet kitajske čete, ki so dobile ojačenja, zasedle most na reki Noni in zavrnile Japonce. Sedaj pripravljajo Japonci nov napad na most.

Ponoči so nastali nemiri v Tjencinu, ko so oborožene kitajske tolpe napadle javna poslopja. Zato so japonske čete začele obsadjevati kitajski del mesta, ker so Kitajci grozili, da bodo napadli japonsko ozemlje v Tjencinu. Japonske oblasti so pozvale Kitajce, naj se umaknejo. Ker pa Kitajci tega niso hoteli storiti, so začeli streljati, pri čemer so bili ubiti 4 Kitajci, 10 pa je bilo ranjenih. Ker so potem Kitajci pri ubitih osebah našli večje zneske, japonsko orožje in municijo, trdijo, da so Japonci sami povzročili nemire, da bi dobili povod, zasesti Tjencin. Japonci pa trdijo, da so obstreljevali kitajsko mesto samo zato, da varujejo japonsko ozemlje, ker so napadalci že prišli do 200 metrov blizu. Inozemci so bili med streljanjem v veliki nevarnosti. Inozemski zastopniki so odredili potrebne varnostne odredbe. Mandžurski guverner je poslal v obrambo mesta oklopni vlak.

Tokio, 9. nov. ž. V službenih krogih se trdi, da japonska vlada ne bo nikakor odstopiti od svoje zahteve, da izvrši evakuacijo Mandžurije preje, kakor bo sklenjen sporazum s Kitajsko. Na podlagi pete točke znanega japonskega memoranda od 20. oktobra t. l. govori, da bo japonska vlada prisiljena, da izstopi iz Zveze narodov, če bi jo svet Zveze narodov obsodil zaradi njenega stališča napram Kitajski.

— Sremska Mitrovica: 11.676, 8517, 72. — Rudnik: 5785, 3898, 67,4. — Kragujevac: 16.157, 11.237, 69,5. — Požarevac: 17.902, 14.437, 80,7. — Pančevo: 13.761, 8438, 61. — Gornji Milanovac: 7693, 3287, 43. — Grocka: 6797, 4778, 70,2. — Smederevska Palanka: 12.749, 4645, 36,4. — Rača: 7750, 5710, 73,2. — Lazarevac: 7373, 6588, 89,3. — Kula: 15.661, 7759, 51,5. — Vračarski: 8689, 7112, 81,8. — Bačka Palanka: 11.546, 8272, 71,6. — Sopot: 6269, 5247, 84. — Darda: 9253, 7150, 77,2. — Aranjelovac: 8144, 4773, 58,7.

Moravska banovina

Belgrad, 9. novembra. Agencija Avala. Volivni rezultati v moravski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Aleksandrovac: 5509, 3522, 64,1. — Niš: 23.095, 21.193, 88,4. — Vučitrn: 6815, 5922, 86,8. — Paraćin: 9167, 7172, 82,2.

Boljevac: 10.715, 8635, 80,6. — Negotin: 12.150, 10.364, 87. — Ražanj-Varvarin: 14.067, 10.794, 76,8. — Aleksinac: 7746, 6631, 85,8. — Soko-Banja: 7691, 6608, 68,1. — Sviržje: 7900, 6594, 83,4. — Caribrod-Babušnica: 13.980, 10.633, 80. — Donji Milanovac: 10.382, 9414, 90,6. — Golubac-Kučevo: 10.849, 9304, 86. — Despotovac in Čuprija: 12.729, 10.388, 81,6. — Žitkovac: 8092, 6964, 85. — Zagubica: 8363, 5669, 88. — Bela Palanka: —, 4866, 79. — Knjaževac: 11.729, 8782, 82,9. — Jabukovac in Kladovo: 11.315, 9321, 82,4. — Rekovac: —, 5144, 67,8. — Trstenik: 11.110, 7393, 50,6. — Nišavski: 17.412, 12.420, 70. — Sviljalina: 10.059, 7039, 69. — Petrovac: 15.041, 14.250, 82,7. — Kruševac: 19.798, 12.549, 68,3. — Prokuplje (Dobriški): 10.048, 7914, 78,7. — Prokuplje (Prokopski): 12.986, 10.838, 81,9. — Kraljevo: 12.878, 10.934, 84,1. — Koršumlija in Brus: 9548, 8245, 86,3. — Jagodina: 12.033, 7830, 65,2. — Podujevo: 7910, 6442, 89,8. — Zaječar in Kraljevo Selo: 21.884, 17.515, 80.

Vardarska banovina

Belgrad, 9. novembra. Agencija Avala. Volivni rezultati v vardarski banovini:

Prva številka znači volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja pa odstotek volivcev:

Kratovo: 4891, 4327, 88,4. — Sv. Nikola: 5910, 4405, 84. — Štip: 4544, 4088, 89,8. — Gjevgjelija: 6384, 5461, 85. — Strumica: 8067, 7097, 81,9. — Kumanovo: 15.512, 11.228, 72,3. — Struga: 7595, 4880, 64,2. — Ohrid: 8922, 5922, 72,20. — Surdulica: 4188, 3154, 75,3. — Prizren-Vraniste: 15.543, 9598, 61. — Skoplje-Kačanik: 17.652, 12.162, 68. — Skoplje-mesto: 19.160 (5000 odsolnih, Turki itd.), 7615, 54. — Prevevo: 10.852, 9160, 84,4. — Tetovo: 18.148, 12.202, 65. — Debar-Rostuša: 8910, 5782, 64,8. — Pristina: 12.556, 10.690, 85. — Kruševac: 5375, 4657, 77. — Južni Brod: 4411, 3188, 72. — Kičevo: 8905, 5690, 63,8. — Kavadar: 6037, 5144, 85,2. — Kriva Palanka: 9861, 7394, 74,9. — Gostivar: 8489, 5315, 64,77. — Resan: 6338, 4160, 65,5. — Bitolj: 22.122, 13.898, 62,8. — Kočane: 7097, 6249, 85,5. — Negotin-Radovište: 7182, 6311, 96,2. — Vranje: 13.223, 9774, 76. — Carevo selo-Berovo: 6711, 5811, 86. — Bosiljevac: 5856, 3908, 66. — Prilep: 15.049, 9710, 64. — Lebane: 12.854, 10.304, 80,02. — Leskovac: 19.068, 10.814, 56,7. — Vladin Han: 4855, 4284, 88,2. — Gnilane: 18.669, 14.804, 79. — Uroševac: 12.005, 10.527, 87,3.

Angleška vlada prevzela posle

London, 9. novembra. tg. Nova angleška vlada je danes uradno prevzela svoje posle, ko je kralj sprejel novo imenovane ministre v buckinghamski palači in jih potrdil. Finančni minister Snowden je danes uradno izročil posle novemu finančnemu ministru Nevillu Chamberlainu in zapustil urad.

Obsedno stanje na Korziki

Pariz, 9. novembra. tg. Na otoku Korziki je proglašeno obsedno stanje. Vlada je poslala na otok že 609 orožnikov, 10 oklopnih avtomobilov, tanke in letala, da energično očisti otok roparskih tolpe. Do sedaj je bilo aretiranih 500 oseb, med njimi član generalnega sveta v Ajacciju.

Nov volilni zakon na Madžarskem

Budimpešta, 9. nov. ž. Današnji »Reggel« pri naša vest, da je grof Karolyi danes izjavil, da se bo notranja politika v Madžarski v najkrajšem času zelo spremenila. Čuje se, da ima grof Karolyi pooblastilo, da izvede nove volitve, ki se bodo najbrže vršile v mesecu aprilu 1932. Najbrže bo spremenjen tudi volilni zakon, ker je grof Karolyi prepričan, da z današnjim volivnim zakonom ne bo mogel izvesti novih volitev.

Budimpešta, 9. nov. ž. Seja parlamenta bo v torek dopoldne. V političnih krogih vlada živahno zanimanje, ker bo na tej seji grof Bethlen, ki se je vrnil danes z Dunaja v Budimpešto, odgovoril na obtožbe opozicije.

Madžarska odda v zakup pošto

Budimpešta, 9. nov. ž. Glavni ravnatelj pošte in telegrafa je izjavil časnikařem, da vlada vodi pogajanja z inozemsko skupino, ki bi bila pod ugodnimi pogoji pripravljena vzeti v zakup madžarsko pošto in telegraf.

Ostra kritika sovjetske trgovine

Berlin, 9. nov. tg. Bivši voditelj sovjetskega trgovinskega zastopstva v Hamburgu, Dovgalevski, nečak bivšega pariškega sovjetskega poslanika, je napisal v listih članek, v katerem graja zapravljivost ruskega dumpinga. Smatra za velik zločin, da se mnogo sto tisočev ton pšenice in rži, ki so nagromadene v Evropi, prodaja po tako nizkih cenah. S transportnimi stroški vred našajo produkcijski stroški za 1 tona ruskega žita 175 rubljev, ki se ponuja v inozemstvu po 15 rubljev, pri čemer se ne računajo drage trgovske organizacije doma in v inozemstvu, radi katerih se produkcijski stroški zvišajo za tono na 200 rubljev, dočim znaša večkrat resnično dosežena prodajna cena samo 10 rubljev.

Protizidovski nemiri v Varšavi

Varšava, 9. nov. tg. Protizidovski študentovski izgredi so se ponavljali tudi včeraj z novimi demonstracijami, napadi in pretepi v židovskem okraju. Polcija je nastopila odločno in aretirala 150 radikalnih študentov. Tudi tehnična visoka šola je zaprta. Radikalni študenti hujskajo tudi že študente v Vilni.

Nova velikanska angleška letala

London, 9. novembra. AA. Imperijalna zračna družba je naročila pri tovarni »Armstrong Siddeley« 8 letal s 4 stroji. Opravljala bodo zračno službo med Kairo in Capetownom. Nova letala bodo imela 145 milj hitrosti na uro in bodo po svoji velikosti najhitrejša letala na svetu. Krila in trup letal bodo popolnoma iz jeklenih plošč.

Belgrajske vesti

Belgrad, 9. nov. I. Za sekundarnega zdravnika bolnišnice za duševne bolezni na Studencu je postavljen dr. Pestotnik, sedaj pripravnik na isti bolnišnici. Za pripravnega suplenta na gimnaziji v Skoplju je imenovan Ivan Podgornik.

Belgrad, 9. nov. I. Pretekli mesec je umrlo na

Uraden izid nedeljskega glasovanja

Belgrad, 9. nov. »Agencija Avala«. Volivni rezultati v dravski banovini:

Prva številka pomeni volivne upravičence, druga oddane glasove, tretja odstotek volivcev v okraju, nadalje številke pa pomenijo, koliko glasov je prejel posamezen kandidat:

Ljubljana mesto: 16.460, 13.464, 82, dr. Kramer 13.464.

Okraj Brežice: 8534, 4899, 57, Urek 3398, Krulej 1501.

Okraj Celje: 16.671, 7432, 44,6, Prekoršek 4543, Pikel 2820.

Okraj Crnomelj-Metlika: 6068, 3206, 52, Lovšin 1556, Makar 1650.

Okraj Dolnja Lendava: 9533, 6195, 64, Hajdinjak 3511, Faflik 2684.

Okraj Gornji Grad: 4677, 2621, 56, Goričar 1282, Pustoslemšek 1330.

Okraj Kamnik: 9573, 4147, 43, Potokar 632, dr. prof. Rožič 1009, Cerar 2506.

Okraj Kočevje: 9721, 6485, 67, Pucelj 6485.

Okraj Konjice: 5241, 1387, 26,4, Gajšek 1349, Goričar 38.

Okraj Kranj: 14.402, 7002, 48, Barle 7002.

Okraj Krško: 13.300, 6272, 46, Drmelj 1895, Majcen 1495, Vale 991, Grebenc 1891.

Izvoljeni kandidati

Ljubljana, 8. novembra.

Od Agencije Avale smo dobili naslednje podatke:

Po podatkih, ki so bili znani opolnoči, je bilo v dravski banovini oddanih za državno listo g. Petra Živkovića skupno 140 do 150 tisoč glasov. Udeležba bi bila potem takem okrog 50%. Izvoljeni pa so bili ti-le okrajni kandidati:

Mesto Ljubljana: dr. Kramer Albert, minister v Ljubljani.

V Ljubljani je bilo vpisanih volivcev 16.460. Uradno je ugotovljeno, da jih je volilo 13.464.

Okraj Celje: Prekoršek Ivan, upravitelj javne bolnišnice v Celju.

Okraj Crnomelj in Metlika: Makar Danijel, posestnik in gostilničar v Metliki.

Okraj Dolnja Lendava: Hajdinjak Anton, posestnik v Odrancih.

Okraj Gornji Grad: Pustoslemšek Rasto, novinar v Ljubljani.

Okraj Kamnik: Cerar Anton, posestnik in gostilničar v Kamniku.

Okraj Kočevje: Pucelj Ivan, minister in posestnik v Velikih Laščah.

Okraj Konjice: Gajšek Karel, notarski kandidat v Konjicah.

Okraj Kranj: Barle Janko, župnik v Ljubljani.

Okraj Laško: 9977, 5779, 60, Pavlič 3399, Juvan 2380.

Okraj Litiya: 9892, 4247, 43, Turk 476, Zorec 116, Mravlje 2155.

Okraj Logatec: 7225, 3770, 52, Rape 8770.

Okraj Ljubljana-okolica: 19.069, 10.541, 55, prof. Jarc 2045, Koman 5675, Pavlič 1174, Zebal 1464, Sinkovec 193.

Okraj Ljutomer: 10.247, 4768, 46,5, Zemljič 4768.

Okraj Maribor desni breg: 13.860, 7723, 56, Vauhnik 2349, Kirbiš 2084, Krejči 3290.

Okraj Maribor levi breg: 22.789, 12.970, 54, dr. Pivko 12.970.

Okraj Murska Sobota: 14.825, 10.812, 76, Vezir 586, Hartner 5079, Benko 5147.

Okraj Novo mesto: 11.741, 5006, 47,6, Kline 4711, Zupanič 895.

Okraj Ptuj: 18.335, 7101, 39, Vuk 1490, Petrovar 5213, Petek 398.

Okraj Radovljica: 9055, 6976, 70, Mohorič 4236, Ažman 2740.

Okraj Slovenjgradec: 7616, 2227, 29, dr. Vošnjak 1162, Mermolja 354, Rupnik 711.

Okraj Smarje: 11.308, 3124, 27,4, Zdolšek 1162, Spindler 1241, Drolenik 721.

Okraj Prevalje: 8395, 2722, 32, dr. Rapotec 1018, Pahernik 1704.

Okraj Krško: Alojzij Drmelj, posestnik in župan v Bošanju.

Okraj Laško: Pavlič Alojzij, duhovnik in profesor v Celju.

Okraj Litiya: Mravlje Milan, geometer in posestnik v Ljubljani.

Okraj Ljubljana-okolica: Koman Albin, posestnik v Vižmarjih.

Okraj Ljutomer: Zemljič Jakob, posestnik in župan v Radenci.

Okraj Logatec: dr. Rape Stane, tajnik Zveze kulturnih društev v Ljubljani.

Okraj Maribor-desni breg: Krejči Anton, tovarniški ravnatelj v Rušah.

Okraj Maribor-levi breg: dr. Pivko Ljudevit, profesor v Mariboru.

Okraj Murska Sobota: Benko Josip, industrijec in župan v Murski Soboti.

Okraj Novo mesto: Kline Anton, župan v Gornjem polju.

Okraj Prevalje: inž. Pahernik Franc, posestnik v Vuhredu.

Okraj Ptuj: Petrovar Lovro, poštar v pokoji in posestnik v Ivanjkovih.

Okraj Radovljica: Mohorič Ivan, glavni tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani.

Okraj Slovenjgradec: dr. Vošnjak Bogomil, poslanik v p. v Belgradu.

Okraj Smarje: Spindler Vekoslav, novinar v Mariboru.

Razstava kiparja F. Goršeta

Zadnja leta se je po vsem svetu tožilo, da umetnost peša in ne rodi več, da manjka večjih talentov in globljih osebnosti in da niti umetniki niti konsumentje nimajo več čistega, idealnega odnosa do umetnosti, kakor včasih. Čuti se v razvoju neka zagata, zadrega, neorientiranost: na eni strani se je svet naveličal dosedanjega umetnosti, na drugi si pa nova še ni našla pravega prodora — tako je pač na prelomih stilnih epoh vedno. Toda tale sedanja zagata ima izhod, našli ga bodo pa samo novi, samostojno misleči ljudje, ne pa oni, ki iz stare pešice ne morejo nikamor več dalje.

Kulturni ali socialni filozof bi rekel, da danes nujno rabimo na kulturnem polju duhovne obnove, korenite restavracije, ki je potrebna, da se izkoplje iz dušnega blata materialističnega brezdušja in začnemo novo življenje. Tudi umetnost mora stopiti v službo življenja, se pravi, kolektiva in mora po svoje pomagati pri tej obnovi. To ni lahka stvar, zakaj v to svrhu ni potrebno nič več in nič manj kakor to, da umetnost, ki je doslej služila samo izživljanju osebnega estetskega senzualizma in nagonstva, postane ravno nasprotno od tega: nekaj, kar služi vsemu svetu kot izraz nove, odrešilne duhovnosti in etike. Teoretski je to hitro rečeno, toda v praksi gre stvar počasi in specialno takšno stvar zahteva novih, novo vzgojenih generacij, ki bodo umetnostne naloge povsem drugače pojmovali, kakor jih sedanje.

Ce vzameš povprečen tip našega — ali tudi tuje — mlajšega umetnika, ki se danes udejstvuje, najdeš, da je to čisto manualno vzgojen človek, ki zna risati, ubirati barve in komponirati v ravnovesje itd. Materialistična vzgoja na akademiji mu je dala realizacijski aparat v roke, duše in srca mu pa ni imela časa vzgojiti, niti mu je dala možnost samostojne filozofije in globljega pogleda v življenje. Kako bi to naravnost po kmečko preprosto povedal: Beethoven je v svojih simfonijah lahko kaj velikega povedal ljudem, ker je bil velik človek. Ali pa: Kaj boš ti, tako zvani umetnik, s svojo umetnostjo povedal, če pa v tebi nobene duhovne vsebine ni? In tako moramo sklepati na to, da večina sodobnih vzgojenih mladih umetnikov nikdar ne bo razumela, kaj zahtevajo današnje razmere od njih in ne bo sodelovala pri pokretu gori omenjene duhovne obnove in bo tako za stvar izgubljena. Mogoče je samo eno, da se pojavi med njimi kateri samostojen mislec, ki bi imel moč odreči se naučenemu rokodelstvu, težnjam po ceni originalnosti in bi se sam od sebe zavedel v današnjosti in krenil pravo pot.

Ne daj Bog, da se motimo v Gorsetu, ki je razstavoval v Jakopičevem paviljonu prijetno presenečilo. Doslej smo ga malo poznali. Leta 1926 je prvič razstavil v Trstu, potem v naslednjih letih v Benetkah, Gorici, Belgradu in zadnje čase po par del v Ljubljani. Par plastiki portretov in karikaturni, ki jih je bil na vselejmu razstavil, je pokazal njegovo izbornost obvladovanje plastičnega, združeno z vseskozi prepričevalno, ostro izrazno karakteristiko duševnega, da so ta dela v vsej množici in šundru velike razstave takoj obrnila nase pozornost.

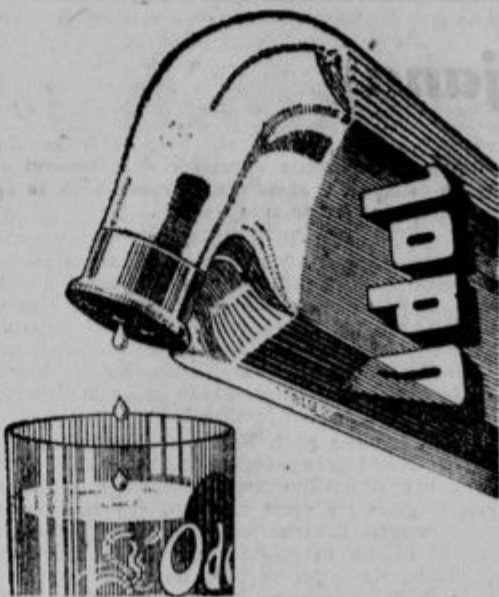
Topot je Gorše v Jakopičevem paviljonu kolektivno razstavil okrog poldeset mavnih in marmornatih plastik in reliefov, risb in lesorezov. Nekaj tihla enotnega ta razstava, ki vsebuje dela od leta 1924 do zadnjih dni, ni, kaže pa zanimivo vrenje in iskanje in najdevanje. Gorše je Meštrovičev učence, ampak posebne sorte. Oddaleč že opaziš na razstavi tuptati kakšno mojstrovno patetično romansko veliko gesto, kakršne kopirajo njegovi učenci do brezglavosti, toda če stopiš bližje, boš videl, da se mojster pa učence nekako ne strinjata. Veliki relief v lesu, Materinstvo, je nekaj takega, pa ni votla Meštrovičeva gesta, ampak je čustveno tako mehka in nežna, psihološki zgrabljena stvar, kakršnih Meštrovič nima. Podobno je z Meščanko iz mavca, kjer je učence puščajo z mojstrovini sredstvi, zares mojstroski rešil hudo kiparsko nalogo, knjo v sedečem en faceju plastično izpolniti zavojačo in

motečo vzlet naročja (Meštrovič je to profitiral od Michelangelovih medicinskih kipov), toda kjer je mojster pokazal tehnično rafinerijo, je učence izbrusil tudi dušo. Podobno je z leseno plastiko Materinstvo (1930), ki je žela v Italiji lepe ocene. Gorše se je okoristil z Meštrovičevim znanjem, pa ni več, s tem znanjem pa je povedal nekaj svojega. V nadaljnjem se je Meštrovičevim zunanjim tipom odrekal in se postavil na svoje noge, da v zadnjih delih o mojstru ni več niti sledu. Portret gdnice M. K. da komaj oddaleč slutiti mojstrovno šolo, je pa sam notranji izraz, ki seva iz nekoliko nagnjene glave in povešenih oči, siromno za pas položen rok. Izborno je zadet pisatelj Magajna, flegma, pa France Vodnik, agresivna trma, eden najboljših plastičnih portretov naše moderne po vojni je tudi Glava g. P., prav kakor živa je otroška glavica št. 21. Takšen izborni karakterizacijski talent mora nujno posesti tudi v karikaturi, ki pada v zunanji pretiranosti izraza notranjo resničnost, da omenim risbe glav Kriče, Kocijančiča in Ribičiča, ki si po ostrosti izraza pri nas komaj najdejo par. Med ostalimi plastikami sta Kosec in zlasti Paglavce po svoji enostavni formi, pa močnem izrazu odlični. Madoni iz l. 1930. in iz l. 1928. zares religiozno zasnovani, poduhovljeni. Gorsetu bi bilo treba dati kaj cerkvenih naročil. Največja plastika na razstavi je monumentalni Pridirgar, največje delo, ki na visokem podstavku takoj vzbudi pozornost, ko stopiš skozi vrata. Gorše se je zadnje čase počel s klasičnimi studijami, kar kaže arhaično držani Piskalčič deček in Putto z gosjo. Nemara mu je šlo za to, da se globlje ponikne v jedle Einfalt in »stille Groesse« ali kaj. No, Pridirgar je nekakšna sinteza vsega dosedanjega kiparjevega umetnostnega spoznanja, kakor se vidi. Je tudi notranje najmočnejše in zunanje najpreprostejše delo menda na vsej razstavi. Do pasu moli izza ograje prižnice star, plešast župnik, ki govori svojim vernikom in je ravnokar dvignil desnico proti nebu, dočim levica počiva na ograji. Pa patosa nima njegova gesta, nego nujno spada k notranjemu izrazu, ki se kaže v ostro realističnem obrazu. Napol zaprte oči kakor da ne vidi množice pod seboj, nego so zamaknane v podobo v svoji fantaziji, katero skušajo usta tolmačiti, kakor instinktivno se je pri tem dvignila tudi desnica. Tole, mislim je značenje tega Pridirgarja, ne pa tisto, kar se je nekje nezrelega načevalo o »stolstih rokah, tolskih licih in velikih, širokih, zelo širokih ustnicah«, »lenobih«, »stopostih«, »grozljivih kretanjah« in kdovekaj še vsem, česar na kipu nihče ne vidi. Če se babi htelo...

Gorše je tudi lesorezec in ilustrator, kakor pričajo dobre slike iz legend o božični noči in o ptičjem gnezdu. Oddih je formalno dobro komponiran, dasi malo spominja na Picassa. Pustne šeme in Harmonikar sta dve ljubko šaljivi groteski. Med risbami jih je le par, ki bi obravnavale samo kompozicionalne igrakarije.

Večina Goršetovih del na tej razstavi kaže, da smo dobili umetnika, ki družji virtuozno tehnično znanje z umetniško samostojnim, zrelin in začuda univerzalnim duhom, ki mu na nobenem polju ne manjka fantazije in izrazne moči, ki ni polaga glavno važnost baš na duševni in duhovni izraz, medtem, ko formo čedalje bolj pocenstavlja. To umetnostno stremljenje je treba v imenu sodobnih pokretov za duhovno obnovo kar najpriprilnejše pozdraviti, ker je našim razmeram koristno. Ven iz zgolj čutne mehkušnosti in kapricastega igrakarija — hajdi za Pridirgarjem, za notranjim izrazom!

Fotoamaterji! Povečave
od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi
fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

BOLJŠO USNO VODO KOI OD OL
še niso našli. Po današnjem stališču znanosli se more imenovali OD OL kot najboljše sredstvo za negovanje usi in zob.

70letnica zaslužne gospe

Novo mesto, 7. novembra.

Dne 7. novembra je praznovala 70letnico rojstva v krogu svojih dragih gospa Josipina Appetova, stanujoča v Kandiji. — Rojena je bila gospa v Vrboncih pri St. Jerneju. Tudi šolo je obiskovala v St. Jerneju. Kmalu po šolskih letih je odšla v Ljubljano, kjer je dalj časa obiskovala šolo za ročna dela. Gospa se je še sama v svetu izobraževala, tako da je dobila velik ugled v vseh krogih kakor tudi vstop v razne rodobine. Leta 1884 se je poročila z g. Appetom. Pred kakimi 40 leti sta se naselila v Kandiji, kjer sta si zgradila lep in prijeten dom.

Ker ju Bog ni obdaroval z otroci, sta vzela za svoji dve hčerki gospejinega brata, kateri pa sta danes že obe poročeni. Z možem, s katerim sta živela v najlepši harmoniji, sta bila člana vseh mogočih dobroteljskih, kulturnih in prosvetnih društev in organizacij, katere sta tudi znatno podpirala. Gospa Appetova je bila med drugimi tudi soustanoviteljica Ljudske knjižnice, katere še danes obstoja v Smihelu pri Novem mestu, bila je članica Ciril-Metodove družbe, podpornica Kat. društva rokodelskih pomočnikov in mnogo drugih. Pa tudi reveži blago gospo dobro poznajo, saj ne gre nihče od nje brez daru. Gospa Appetova je tudi narodnica »Domoljuba« odkar izhaja, pa tudi na »Slovenca« je bila dolgo vrsto let naročena. Sedaj ga pa še vedno kupuje, zlasti ob nedeljah, in vneta prečita vse vesti naših časopisov. Gospa je za svoja leta še trdna in močna, in nikdar je ne najdeš brez dela.

Drugim čestitkam, ki jih je gospa prejela ob priliki svojega visokega jubileja, se pridružujemo tudi mi z željo, da bi Bog ohranil blago gospo še mnogo let.

Obstreljen tihotapec

Ljubljana, 9. nov.

Ljubljanska bolnišnica je danes sprejela 25 letnega delavca Janeza Fikserja iz Oviš 12 pri Trzinu. Fikselj je včeraj tihotapil iz Avstrije čez Karavanke v Jugoslavijo. Računal je najbrže, da so naše oblasti na dan volitev zaposlene in da bo mogel neovirano tihotapiti svoje blago v Jugoslavijo. Računal pa ni z avstrijskimi orožniki in obojnimi pazniki. Ti so ga opolne zasacili na Stolu. S Fikseljem sta bila še dva tihotapca, ki sta se takoj nekam skrila, ko sta opazila Avstrijce. Fikselj se na poziv Avstrijcev ni hotel ustaviti in Avstrijci so streljali nanj. Obstreljen Fikselj je padel, toda še tostran meje. Dobiel je dve krogli v desni bok in eno v desno mečo. Pri njem so

Ameriški Slovenec - žrtlev blazneža

M. Sobota, 8. nov.

Iz Clevelanda je prispela vest o tragičnem dogodku, ki je tudi tukaj pretresel duhove in vzbudil občudovanje. Na žalosten način je izgubil življenje Slovenec zadet od krogel, ki jo je izstrelil vanj v dušni zmedenosti Kolman, rodem iz Turnišča.

Kolman je nekega dne prišel v restavracijo 1019. Main avenue. Komaj je prestopil prag, je iz žepov potegnil dva revolverja, ju je naperil na uslužbenca Halka Janeza z zahtevo, da mu izroči ves denar. Halko je menil, da se Kolman šali, radi tega je ohranil mirno kri in mu je svetloval, da vtakne revolverja v žep, ker bi se po neprimernosti lahko kateri sprožil in povzročil nesrečo. Kolman se za nasvet ni zmenil.

Medtem je vstopil v sobo drugi uslužbenec, 48 letni Korošec Martin. Ko je zagledal pred seboj Kolmana z revolverji v rokah, je nekoliko osurnil.

Dvojni srebrni jubilej

M. Sobota, 6. novembra.

Malo je umetnikov, o katerih bi se tako malo govorilo in pisalo kakor o kiparju g. Nemcu Francu, ki po svojih delih zasluži mnogo več pozornosti. Naj mu bo posvečenih par besed vsaj sedaj ob dvojnem jubileju: ob 25letnici zakonskega življenja in izvrševanja kiparskega dela.

O Nemčevih zmognostih pričajo mnoge podobe, križi, spomeniki itd., ki jih je izdelal. Tekom dolgega četrstoletja se je udejstvoval na

raznih krajih. Njegova dela so povsod dobila polno priznanje ter pohvalo. Vsa dela so živa. Zadnje veliko delo je dovršil pred Vsemi sveti v Čakovcu. To je iz kararskega kamna izklesan nagrobni spomenik, ki ga predstavlja slika. Delo je vzbudilo veliko občudovanje in dela čast svojemu mojstru.

Nemec se je rodil l. 1879 v Dragotinčih pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Kiparstva se je izučil pri akad. kiparju Ivanu Cesarju v Mozirju. Obrtno šolo je obiskoval v Gradcu. Do kiparstva je čutil od vsega početka veliko veselje in je kazal velike zmognosti. Tekom 25 let je med drugim delal v Mariboru za umetno cerkveno delavnico Zoratti, potem v M. Soboti, nazadnje pa se je naselil v Čakovcu. Za Slovensko krajino je dovršil več lepih del.

Skromnemu možu-umetniku želimo ob dvojnem srebrnem jubileju, da dočaka dvojni zlati jubilej v največji zadovoljnosti.

Koroške novice

Duhovska vest. Č. g. Lenart Trabesinger, župnik v Dješkah, se je preselil v faro Smarjeto. Farani so mu priredili ganljivo odhodnico. Izpraznjeno mesto je zasedel č. g. Fr. Repnik.

Drobne novice. Tovarna harmonik Franc Lubas v Celovcu je napovedala sodnijsko poravnavo. — Tiskarnar in posestnik Gutenberghaus v Celovcu, Viljem Merkel, je 29. oktobra skočil iz III. nadstropja v dvorišče in se ubil. Doma je bil v Mainz in je igral med rajhovskim življenjem na Koroškem važno vlogo. — Celovski občinski odbor je na tajni seji nadalje sklenil, da se znižajo plače občinskih uradnikov od 2 do 10 odstotkov in upokojencev od 2 do 15 odstotkov. Občina namerava prihraniti s tem 110.000 do 130.000 S. Uvaževati je treba, da so bili celovski mestni uradniki plačani po dunajskem plačilnem načinu, tedaj boljše nego državnim uradnikom. — Sklenjeno je tudi bilo, da se vpelje za okoliške občine prisilna uporaba klavnice. Vsak mesar v St. Rupertu, St. Petru ali Smarntu bo moral klati v celovski mestni klavnici, četudi kupi že zaklano živino, in plačati za vsak kg teže 20 g. Od teh 20 g ostaneta klavnici samo 2 g, ostalih 18 g pa dobijo občine za zimsko pomožno akcijo. Dodaj so namreč okoliški mesarji prodajali meso za 30 g ceneje nego celovski mesarji in so zato siromašnejši eloji kupovali vsi pri okoliških mesarjih, da marsikateri mesar v Celovcu ni imel nobenega poela. S tem se bodo cene izenačile in siromašni sloji si ne bodo mogli kupovati več mesa. — Dne 24. oktobra so našli na Koroškem že 7440 podpiranih brezposelnih. — Modrinjo vas pri Smorhvorju je pretekli teden poplavlila voda. Prebivalci so morali zapustiti svoja bivališča in odgnati živino. — V Tinjah je 30. oktobra pogorelo Vornauerjevo gospodarsko poslopje.

našli velike množine igralnih kart, saharin, vžigalnikov in podobnega blaga. Fikselj ni mogel več sam hoditi. Naše obmejne straže pa so bile preslabe, da bi ga mogle same odnesti navzdol. Svoči ob S. je prišel nekdo povedat v Trzin o dogodku, nakar se je odpravila ekspedicija na Stol. Pet ur dolgo so ga nato ponoči nosili navzdol, ga v Trzinu naložili na vlak. Orožniki so nato spremlili Fikselja v Ljubljano. Tu ga je prevzele reševalni avto in ga prepeljal v bolnišnico. Poškodbe Fikselja niso nevarne, zdi pa se, da je ena krogla v kolku poškodovala kost.

Fikselj je bil seveda zaslišan in je moral povedati imena svojih dveh tovarišev. Tudi blago so mu zaplenili. Ko bo okrevljal, ga bo čakala občutna kazen.

Da bi vprašal, kaj prizor pomeni, ni imel časa, kajti komaj ga je Kolman opazil, se je obrnil proti njemu in brez besede sprožil. Krogla je nesrečnega Korošca zadela v srce. Ranjenec se je zgrudil in na mestu izdihnil.

Kolman je po tragičnem dejanju zbežal. Zadevo so medtem prijavili oblasti. Policija se je takoj podala na delo in je morilca kmalu izsledila ter ga oddala v zapore.

Kaj je Kolmana pripravilo do groznega dejanja, se ne ve. V navedeni restavraciji je bil že skozi dolgo dobo abonent in se je z osebjem poznal. Za streljanje ni imel povoda, radi tega se potrjuje sum, da je storil tragično dejanje v duševni zmedenosti. Dogodek sam je seveda vzbudil med rojaki veliko razburjenje in splošno sočutje.

Pridobivajte novih naročnikov!

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.
Opera: Baletni večer pariškega baleta Loie Fuller. Izven.
Jakopičev paviljon: Goršetova razstava.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Reljeva cesta 1; mr. Bohinec, Rimska cesta 24; dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

Naznanilo o pogrebu † g. Frana Goloba bo objavljeno šele v jutrišnji številki »Slovenca«, ker je zadevno obvestilo došlo prepozno iz Zagreba.

Karitativna zveza v Ljubljani naznanja, da bo letos zopet priredila nekaj predavanj za javnost v beli dvorani Uniona. Lansko leto smo podali razglede o karitativnem delu pri drugih narodih. Letošnja predavanja pa bodo obravnavala temo: Karitativna vzgoja pri nas. Prvo predavanje bo ob spominu 700-letnice velike karitativne delavke sv. Elizabete, dne 24. XI. 1931 o »Caritas in družina«. Predavala bo gospa Milica dr. Grafenauerjeva. Naslednja predavanja bodo vsih 14 dni in sicer: Caritas in poklici, Caritas in mladina, Caritas in žena ter Caritas in družba. Predavali bodo najboljši karitativni delavci. Ze danes vabimo vse cenjene prijatelje dobrodelnosti, da se v velikem številu odzovejo našemu vabilu. Karitativno in socialno delo sta danes najvažnejši nalogi slehernega človeka. K temu vzgajati je namen tudi teh predavanj. — Karitativna zveza v Ljubljani.

Akademiki. — Ob priliki 11. obletnice rapalske pogodbe se vrši v sredo 11. t. m. ob 6. zvečer na univerzi zborovanje akademske mladine. Akc. odbor.

Zimske suknje, obleke in usa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Goršetova razstava podaljšana. Prvotno je imel kipar France Gorše namen, da bo njegova razstava trajala samo 10 dni, to je do danes. Velik uspeh, tako glede na velik obisk, kakor tudi moralni, pa sta preprečila Goršeta, da bi bilo umestno, ako to razstavo podaljša. Razstava bo torej odprta še ves ta teden in se zaključiti šele v nedeljo. Naše občinstvo, ki je že dosedaj pokazalo veliko pozornosti Goršetu, bo imelo torej priliko, da se še bolj seznanji z njegovim umetniškim in kvalitetnim delom.

Izseljenski večer. V četrtek, dne 12. novembra 1931, se bo ob osmi uri zvečer vršil v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi c. 22. »Izseljenski večer« z zanimivim sporedom. 1. Duma — deklamacija (odlomki) Oton Zupančič. 2. Naši izseljenci in stiki z domovino. Predava preč. g. p. Kazimir Zakrajšek. 3. Naša emigracija v luči statistike. Predava g. Fink, izseljenski nadzornik. 4. Francija. Skioptično predavanje. Delavci in prijatelji delavstva, pridite, da obudimo spomine na naše tovariše, ki so razkropljeni širom sveta. Vstop prost. Večer priredi Centrala Krekovih družin.

Koncert mladinskega pevskega zbora. V nedeljo, dne 13. t. m. dop. ob 11. uri koncert v veliki dvorani hotela Uniona mladinski pevski zbor iz Trbovelj, ki šteje 110 mladih navdušenih pevki in pevcev z izvršnim glasovnim materijalom in s prav dobro šolo. Zbor vodi učitelj gospod Avgust Suligoj, ter je že na raznih krajih dravske banovine, kjer je koncertiral, žel ogromno priznanje. Mladi pevci so že dolgo časa gojili željo, da se predstavijo v Ljubljani. Vabimo na obisk koncerta. Predprodaja vstopnic od srede dalje v Matični knjižarni.

Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani priredi v sredo 11. novembra v društvenem domu Karunova 14 prvi prosvetni večer v novi sezoni; na programu tega večera bo predavanje Fr. S. Finžgarja »Obisk pri Poljaki«. Predavanje bodo poslušale številne skioptične slike. Vljudno vabimo vse člane in prijatelje, da se tega predavanja, ki je res zanimivo, udeležijo v čim večjem številu.

Darovi za Belokrajino. G. Verbič Josip, kat. inšpektor Din 50 g. dr. Smole Albin, odvjetnik v Ljubljani, je izročil za Belokrajino Din 200, kateri znesek je plačal g. K. V. v neki kazenski zadevi. G. Julijan Kocmut, višji okr. zdravnik v p. Din 100, g. Lovšin Evgen Din 200 mesto venca pokojnemu Saši Knezu, g. Lovšin Evgen Din 100 po dr. L. Sajovicu, lekrena hvala!

Tovarni avto je že zunaj. Včeraj je vojaški oddelček potegnil na suho vojaški tovorni avto, ki se je v petek ponesrečil in pruslem mostu. Vojaški

so morali avto demontirati. Nato so še kar dobro ohranjeno karoserijo vpregli v drug tovorni avto, ter jo odpeljali v skladišče. Karoserija bo še vprobrabna, motor pa najbrže ne več.

Dve nesreči. Bolnišnica je včeraj sprejela dva ponesrečenca. 6-letni Peter Benda, sinček posestnika iz Malega Mengša, se je včeraj dopoldne vrtil okoli slamorenice, kjer so rezali slamo. V stroj je vtaknil desno roko. To ga je veljalo en preč. Otroke proč od slamorenice! — Drugi ponesrečenec je 20-letni drvar Stanko Reje iz Naklega. Ta je v soboto nakladal hlode in en hloed je padel na levo nogo, ter mu jo zlomil.

Nasilen gost. Kavarnar Kos v Rožni dolini je ovidil nekega obrtnika, ki se je v njegovi kavarni prav nasilno obnašal. Sedel je na klavir in pričel igrati po njem s čevlji, pri tem pa prav grdo zmerjal kavarnarjevo ženo. Drugič je zopet naročil pijačo, ni je pa hotel plačati, kakor tudi ne škode. Kavarnar se boji, da bo ta gost še nadalje hodil v njegovo kavnarno, razsajal in delal škodo ter s tem odganjal druge goste. Zato ga je ovidil policiji, ki je nasilneža ovidila sodišču.

Mir v nedeljo. Dobra posledica prohibicije je bila, da ni imela policija te dni nobenega opravka s pijanci. Tudi v bolnišnici niso včeraj sprejeli nobenega pretepenega fanta. Da bi bilo le vedno tako in se samo takrat, kadar je glasovanje!

Domžale

Smrtna kosa. Po dolgi in težki živčni bolezni se je na dan svojega godu preselil v boljše življenje daleč na okrog znani mesar, posestnik in cerkveni ključar g. Karel Flerin, po domače Vodamek. Njegov pogreb je pričel kako je bil rajni priljubljen, kajti tako veličastnega pogreba Domžale še dolgo časa niso videli. Bil je tudi dolgo časa predsednik krajevnega šolskega odbora ter šoli in prosveti zelo naklonjen. Ob odprtem grobu sta se od pokojnega poslovila župnik g. Fr. Bernik ter načelnik stobljanskega gasilskega društva, g. Jože Jezernik. Pokojnemu večni mir, preostali naše iskreno sožalje!

Petdesetletnik zakonske zvestobe sta praznovala znani posestnik g. Jože Flerin in njegova žena Ana. Želimo mu, da bi dočakala še diamantno poroko.

Mesto k poroki v smrt. Jože Flis, po domače Kremzarjev, iz Doba se je v petek 6. novembra obesil doma v hlevu. Pokojni se je nameraval v nedeljo poročiti in je bil že trikrat otkan. Njegova izvoljenka je noseča, a ni bil zadovoljen in je šel raje v smrt. Rajni je bil pred dvema letoma vodja rokovanjskega pohoda k Sv. Trojici pri Medvodah, o katerem je »Slovenec« že poročal. Na vesti ga ima predvsem alkohol.

Ptuj

PTUJSKO OBČINSKO GOSPODARSTVO.

Ptuj, 8. novembra.

Pretekli četrtek se je vršila 8. redna seja občinskega sveta. Razpravljali so o proračunu za leto 1932. Predsednik upravnega in finančnega oddelka g. Fras je podal obširno poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo občinsko gospodarstvo zadnjih let dobro in da nimajo niti pridobitni krogi niti ostali sloji poviš, da bi z nezaupanjem gledali na občinsko gospodarstvo. Predloženi proračun za prihodnje leto izkazuje okrog 330.000 Din manj izdatkov in okrog 77.000 Din več dohodkov, tako da se bo primanjkljaj v primeri s sedanjim proračunom zmanjšal za okrog 407.000 Din. Zvišane so postavke: občinski dolгови, zdravstvo, socialno skrbstvo, obrt in trgovina, vse ostale postavke pa izkazujejo znižanje potrebščin. Upravni odsek je sklenil, da se za kritje primanjkljaja v znesku 1,199.201 Din uvedejo v splošnem iste davščine kakor za proračun letošnjega leta. Ker pa je primanjkljaj za 407.000 Din manjši, se ne bodo uvedle nobene nove davščine, čeprav izpade donos najemniškega vinarija, kanalizacije in vodarne v znesku 350.000 Din. Pobirala se bo 45 odstotna določila za direktne davke, trošarina od vina 100 Din za hl, od vinskega mošta 25 Din za hl, občinska določila na pivo 100 Din od hl, davščina na prenočišča, vozila, automobile itd. ter pasji davek in davek na meso. Proračun je bil brez debate v celoti sprejet.

Umrl so v tukašnji bolnišnici: Strbal Terezija, žena delavca, Erjavce Anton iz Slapnjika pri Ljutomeru in Fridauer Marija, viničarka.

Nesreča. V tukašnji bolnišnici so pripeljali 55-letnega prevzitarja Franceta Obrano iz Borove pri Ljutomeru. Prišel je pod voz in se močno poškodoval.

Maribor

Rajka Cvirna zadnja pot

Skoraj verjeti nismo mogli, ko smo slišali, da nas je zapustil naš dober Rajko. Žalost je napolnila nas vseh, ki smo ga poznali, bodisi iz časa njegovega upraviteljstva v splošni bolnišnici v Mariboru, bodisi bivačnega pozneje v Stopercih, kjer je vedno rad pomagal z zdravniškimi nasveti vsem, ki so pri njem iskali pomoči.

V četrtek ob 15.30 se je zbral pred mrtvašnico splošne bolnišnice v Mariboru, v kateri je zadnjič brezuspešno, kar je za sam slutiti, ko je ob vstopu izjavil č. sestri: »Zdaj sem pa prišel — umreti!«, iskal pomoči, številni njegovi osebni znanci in prijatelji, predvsem vse uradno osebo bolnice z višjim upravnikom g. Stegnarjem, gg. zdravniki z ravnateljem g. dr. Vrečkom, č.č. usmiljenke s svojo prednico in z zastopstvom usmiljenih sester tudi iz Ptuj.

Tukaj se je po slovesni blagoslovitvi telesnih ostankov blagopokojnika poslovil od njega višji upravnik splošne bolnice g. Stegnar, ki je označil potek njegovega izredno delavnega življenja in se spominjal njegovih neveljnih zaslug za razširitev in izpopolnitev tukašnje bolnice, vse to v biogori trpinu.

Po poslovilnih besedah g. višjega upravitelja se je pomikal veličastan spreved, ki ga je vodil osebni dolgoletni prijatelj rajkega preč. g. prof. M. Petelinšek z asistenco na mestno pokopališče na Pobrežju. Ob odprtem grobu mu je izpregovoril v srce segajoče besede še preč. g. M. Petelinšek, spominjajoč se ga kot svojega dobrega prijatelja in posebej poudarjajoč njegovo vzorno praktično katoličanstvo.

Obilna udeležba pri sprevedu, veliko število krasnih vencev, ki so povsem zakrili mrtvaški voz in vroče solze ne le njegovih priljubljenih sorodnikov, ampak tudi drugih navzočih — so jasna pričla, kako visoko čislal je bil rajni in kaj smo z njim izgubili.

Svetila mu večna luč!

Preložitev seje občinskega sveta. V redna seja mariborskega občinskega sveta, ki je bila sklicana za torek, dne 10. novembra, se preloži na četrtek, dne 19. novembra.

Mladina poje. Mnogo se čuje v današnjih časih, da je mladina pokvarjena, da ne vrši svoje naloge tako, kot bi jo morala. Pa če pogledamo podrobneje, opazimo, da so še ljudje, ki znajo mladino pravilno voditi, in taka mladina tudi lepo sledi svojem ljubljensmu pedagogu, ker dobro ve, da ima čut in srce zanjo. V tak lep krožek je organizirano dijaštvo tukašnjih srednjih šol. Ferijalci so si postavili v Mariboru pevski zbor, ki dosedaj še nikjer ne eksistira. Ta zbor šteje okrog 100 pevcev. Njihov program je narodna pesem. Vadijo jo v mešanem, moškem, ženskem zboru in tudi kot solisti nastopajo. V Mariboru nastopijo prvič 11. t. m. v kazinski dvorani ob 8. zvečer. Na programu imajo same slov. narodne pesmi, ki so se svoječasno mnogo prepevale, današnja mladina pa jih skoraj ni ne pozna. Njih priljubljeni vodja prof. V. Schweiger jih je ponovno oživel — dal jim novega poleta — ter namerava ponesti ta krasno pesem tudi v druge kraje naše domovine, kjer so urednje šole. Pokazati hoče, naj se dijaštvo v prvih početkih predvsem zavzema za narodno pesem, jo vzbudi ter vcepja drugim v dušo, zlasti našim fantom, katerim je bila doslej malo poznana. Naša mladina poje v resnici prav rada, zato jim tega veselja ne vzemimo. Pojdimo k njim v sredo zvečer in tudi mi se bomo navžili domačih popevk.

Krščanska ženska zveza priredi dne 15. novembra ob pol 5 uri v dvorani Prosvetne zveze proslavo 700 letnice smrti sv. Elizabete. Vstopnice se dobe pri vseh odbornicah.

Akademski kongregacija. V sredo zvečer v Alojziji cerkvi običajni sestanek. Vsi gg. sodali vljudno vabljeni.

SS KMaraton. Drevo ob 20 seja upravnega odbora.

Povečanje podjetja. Kakor izvem, namerava znana trdnica Ivan Legat, Maribor—Ljubljana, razširiti svoj zastopstveni delokrog svetovno znanih pisalnih strojev znamke »Wanderer«, ki se razpečajo pod imenom »Continental«, ter ustanoviti v Zagrebu podružnico svojega podjetja. V teh časih težke krize je pač razveseljiva okolnost, da se je posrečilo povečati obrat domačega podjetja, kar je prav gotovo v zvezi z dejstvom, da se po pisalnih strojih znamke »Continental« radi odlične kvalitete vrši zelo živahno povpraševanje. K pobudni podjetnosti gre popularni trdnici vse priznanje.

Takšnih časov pa še ne pomnimo. Kar s strahom so se včeraj na policiji spogledovali — noči preko sobote in nedelje čisto mirne — nič prijav in razgrajcev pri Grafu, nobenih intervencij po zakonitih gostilnah in kavarnah — prohibicija

je storila svoje in kar zaskrbelo je stražnike, kaj bi bilo, če bi jo takole za trajno uvedli. Saj bi potem postali »sto odveč«, Mariborci bi postali same ovčice.

Težko se je ponesrečil v svojem sanatoriju v Tomšičevem drevoredu znani mariborski zdravnik dr. Benjamin Ipavc. Padel je ter si zlomil desno nogo. Želimo priljubljenemu g. doktorju ekornajše okrevanje.

Skušnjava je bila prevelika. Bančna poslovalnica Kočevar na Aleksandrovi cesti se peča s prodajo srečk razredne loterije. V svojem izloženem oknu je v svrhu učinkovitejšje reklame razstavila včasih celo vrsto tisočakov in stotakov. Po noči so sicer tisočake iz previdnosti spravili, stotake pa so pustili v izložbi. Penezi, zlasti jurji so preveč bodli dolgooprstne v oči in sinoči v noči od nedelje so se jih polakomnili. Bila je temna in deževna noč, ko je okrog 2 ure popoldne naenkrat zaženketala šipa od udara s kamnom se sesula na tla, v tistem trenutku so pa že sretne dolgooprstne roke segle skozi odprlino ter pobrale stotake. Še predno je kdo opazil predzno početje, ki je bilo izvršeno na dobro razsvetljenem in prometnem prostoru, so zlikovci jadno pobeželi, vse selet se lahkega plena. Lastnik trpi okrog 5000 Din škode, ki pa je nastala po večini radi razbite šipe. To ga pa ni oviralo, da se ne bi danes v razbitem oknu zopet pojavili jurji kot učinkovita reklama za veliko množico, ki si je tokom dneva ogledovala mesto drznega vloma. Policija je vlomilcem, ki so baje mladi fantje, že na sledu.

Celje

Proračunska seja občine Celje-okolica. V petek 6. t. m. se je vršila pod predsedstvom g. Mihelečiča proračunska seja občinskega odbora Celje-okolica. Za finančni odsek je poročal g. Kukovec. Dohodki znašajo po poglavjih: I. poglavje: Gospodarstvo: 26.511 Din, II. poglavje: Glavnice: 10.000 Din, III. poglavje: pristojbine: 21.000 Din, IV. poglavje: javne naprave: 25.500 Din, V. poglavje: razni dohodki: 20.490 Din, VI. poglavje: izredni dohodki: 1000 Din. Izdatki znašajo: I. poglavje: gospodarstvo: 38.000 Din, II. poglavje: uprava: 204.280 Din, III. poglavje: glavnice: 150 Din, IV. poglavje: redarstvo: 49.050 Din. (Tu je pojasnil g. župan, da pri tem znesku niso všeti stroški za policijo, ker pritožbe občine v tem vprašanju od ministrstva še ni rešena. Ako bi se pritožba rešila za občino negativno, se bo pač za kritje teh izdatkov najelo dolgoročno posojilo.) V. poglavje: javna dela: 185.700 Din. (Ker je vneseno v ta del proračuna 100.000 Din za ceste, predlaga g. Vltavski, naj se v prihodnjem letu občinski kuluk ne pobira, kar se sprejme soglasno.) VI. poglavje: Zdravstvo: 78.400 Din, VII. poglavje: drugi stroški: 13.900 Din, VIII. poglavje: Socialno skrbstvo: 202.550 Din, IX. poglavje: šolstvo in prosveta: 815.595 Din, X. poglavje: kmetijstvo: 16.000 Din, XI. poglavje: izredni izdatki: 45.000 Din. — Kritje se bo doseglo z določilami na neposredne drž. davke, s trošarinami, občinskimi nakladami in drugimi davčninami v skupnem znesku 1.005.386 Din. — Skupni dohodki znašajo torej 1.460.187 Din, izdatki pa 1.658.325 Din tako, da nastane primanjkljaj 198.138 Din, ki se bo kril z eventualnimi prihranki in ako ti ne bi zadostovali, s kratkoročnim posojilom. Ker se namerava zgraditi na okoliškem pokopališču v spomin padlim vojakom občanom kapelica, se je izvolil od občinskega odbora poseben odbor z nalogom, zbrati sredstva za ta namen. V kuratorij za detje zavetišče so bili izvoljeni gg. župan Mihelečič, Hrašnik in Strenčan.

Krekova družina v Celju priredi v nedeljo 15. t. m. ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudskega doma predstavlo drame »Mož Simone«. Drama ima pet dejanj. Cene so običajne, predprodaja vstopnic do sobote zvečer v Slomškovi tiskovni zadruzi (poleg Marijine cerkve, v nedeljo ob 9. do 12 predpoldne in od 2 popoldne naprej pri blagajni pri vhodu dvorane. — Med odmori avira društveni tamburaški zbor.

Smrtni vozači so se odločili, da ostanejo še nekaj dni v Celju, torej ne prekinajo svojih zanimivih produkcij na Dečkovem trgu kakor smo to javili v nedeljskem »Slovenecu«. Odločili so se za to, ker se je šele sedaj v zadnjem trenutku začelo mnogo občinstva zanimati za njihove smrtonosne vožnje.

Pokojsniški zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo dvo- in trosobnih stanovanj ter trgovskih lokalov v svoji novi zgradbi v Celju. Prošnje za podelitev stanovanj in lokalov je vlagati pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani, Gledališka 8. Cene stanovanj ter lokalov ter vpogled načrtov izvedo reflektanti pri gradbenem vodstvu v Celju ter pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 16. novembra pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani.

Pisalni in adicijski stroji Continental. Računski stroji Brunsviga. Ivan Legat, Ljubljana, Prešernova. Maribor, Vetrinska

Kulturni obzornik

Gogolj: Ženitev

(Ob uprizoritvi mariborskega Ljudskega odra).

Sobotna predstava Gogoljeve »Ženitev« v dvorani Prosvetne zveze je uprav prijetno preseletila. Bila je to uprizoritev, ki je s svojim moralnim uspehom nadkralila brez dvojbe vse dosedanje mariborske ljudskooderske predstave; to pa predvsem po svoji skrbni režiji in nekaterih odličnih likih, ki smo jih imeli priliko videti na odru. Režiser je vlogi izročil vestnim diletantom oziroma diletantkam, ki so svojo stvar povsem pravilno doumele ter predvajale. Na realistični scenariji bi ne bilo ničesar pridjati razen morda tistih stenskih slik v prvem dejanju, ki morda niso povsem spdale v ta gogoljevski milje. Gogolj je v tej trojejni nanizali za celo kopico bodic in drugih strelj, poskrbel v izobilju za komične situacije in dal cel znani storiji še izvirten ter dramatični efekt zaključek. Interpretacija posameznih tipov, ki nastopajo, da bila verno in prepričevalno podana ter dobro premišljena in pripravljena. Simčičeva kot Agata je pokazala toliko oderske zrelosti, neposrednosti in enostavne lahkotnosti v besedi, oderskem pokretu, mimiki ter celotnem nastopu, da ji gre nedeljeno priznanje. Povsem dobri sta bili tudi Arina Filipčičeva in pa Tekla g. Starčeva. Neizrečeno miren neokreten in samčevsko trmast je bil Oračnerjev Podkolesin; izvirjen in v tej svoji izvirnosti povsem dosleden Jovčič kot vpojojeni mornariški poročnik Zevakin; dobra in svojevrstna sta bila tudi ostala dva ženina (Marij kot Anučin ter Francet kot Jajčnik); po markantnosti sta se odlikovala Eichmeisterjev Kočkarov in Dobrušev sluga Stefan. Za lepo uspešo predstavu pa

gre zasluga predvsem režiserju prof. Potokarju. Miletantska družina mariborskega Ljudskega odra je v soboto dokazala, da napreduje, da razpolaga z dobrimi igralnimi močmi, ki segajo preko običajnega diletantkega povprečja, in da si ustvarja stalen kader ljudi, ki so pripravljeni posejati te ljudskooderske prireditve. Baš to priča, kako zelo je potreben ta oder za gotov krog meščanskih plasti. Mariborskemu Ljudskemu odru želimo, da bi nam v bližnjem času pokazal zopet kaj novega. Občinstvo mu bo hvaležno kakor je bilo ob prvi letošnji predstavi v soboto zvečer.

Knjige Jeronimske družbe in drugo

Finžgarju posvečajo Hrvatje zadnje čase mnogo strani. »Dekla Ančka«, ki jo je do nedavna prinašala »Obitelj« bo prišla te dni iz tiskarne »Hrv. Prosvjete« kot »Anica«. Tudi črtice njegove prehajajo na hrv. jezik v revijah in knjigah. Od poslednjih naj omenim vzorno preveden »Naš vsakdanji kruh« v »Razgovoru ugodnem« za drugo leto. Na tem mestu dostavlja urednik, da romani, kakor so »Pod svobodnim solncem«, »Iz modernega sveta«, »Sama« — »zaslužuju, da »Knjižnica dobrih romana« s njima upozna hrv. čitatelje,« zakaj »njegov način pisanja je jezgovor, bujan, kao iz kamena isklesan«.

Kritik Maraković (ki je v 10. števil. »Hrv. Prosvjete« napisal članek o razvoju in vrednosti Finžgarjevih del, od začetnih do poslednjih — seveda vse to po Koblarjevi razpravi v »Dom in svet«, ker ni imel do danes prilike, da jih sam kritično pregleda) piše daljšo oceno epopeje »Pod svobodnim solncem«.

»15 dana«, ki gradi most med književniki in čitatelji s tem da budi zanimanje za domačo in tujo umetnost vseh vrst, poroča v drugi številki o književnem programu Jugoslovanske knjižarne za leto 1932.

Te dni prihajajo na trg knjige »Društva sv. Jeronima«, o katerih moram reči, da imajo vsako leto širši okvir, večji razmah. Podjetni urednik dr. Jos. Andrić jih je vsebinsko in oblikovno dvignil na nivo, ki odgovarja sodobnemu hrvatskemu kmetu, dodal pa je še serijo za kat. inteligenco (Česar slovenska Mohorjeva družba še nima). Seveda vse te knjige še niso dosegle višine, ki jo ima njena slovenska sestra — Mohorjeva družba, toda razlika desetlet let je zares glasna. Obsežen program, izbrano sveže stvari, pisatelji vseh krajev iz poklicev. Kdor je sledil poveljnemu delu katoliških Hrvatov na tem polju, mora dati priznanje tem ljudem.

Med knjigami za člane sta posebne vrednosti »Svoji na svome« in »Hrvatska književnost«. Prvo je napisal L. Katič, ki nadaljuje preko knjig »Stopama hrv. nar. vladara« in »Na vratima hrv. povijesti« hrvatsko zgodovino v toplem, poljudnem slogu, vendar kritično (pricujoča knjiga riše Hrvate pod Arpadovci). Drugo knjigo je dal M. Ujević. Kratko karakterizira kulturne epohe, pisatelje in dela najstarejših dni do danes. Posebnost knjige je v tem, da obsega tudi najmlajše, pred čimer se knjige literarnih zgodovini umikajo radi negotovih sodb; a drugo je, da točneje opredeli katoliške hrvatske pisatelje, kakor so to storile dosedanje knjige te vrste. O tej knjigi več na drugem mesu.

Vel. Deželić st., najvidnejši živeči katoliški hrvatski romanopisec, ki smo ga nekoč poznali iz »Burje in viharja« ter iz »Službe kalita«, se je zadnje desetletje izročil zgodovini hrvatskih narodnih vladarjev, iz katere je zgradil že dokaj vrednostnih romanov. Ciklus teh je zaključil s »Petrom Krešimirjem«. Slog, epična širina, realno gledanje — vse še isto, kot je bilo. Resnica pa je, da so njegovi zgodovinski romani mnogo narodnega ponosa in zavesti pa ljubezni zdubili v knjižni in inteligentu. — Dalje so še ostali: Fr. Magjer: »Miholjevi« in »Valpovčice«, črtice iz življenja sla-

vonskih kmečkih hiš. I. Sarić: »Zlatne legende« iz Marijinega življenja, Heffler in drugi: »Krščanski nauk«, kjer se verska vprašanja tolmačijo iz Biblije, nekaj zgodovinski katekizem. Dr. Andrićeva knjiga: »U Kristovoj domovini« bo te dni izšla.

V seriji za inteligenco je najbogatejša dr. Truhelkova »Starokrščanska arheologija«, v kateri pisec z lahkim stilom tolmači motive okrasja in simbolizacij starokrščanskih zgradb. Knjigo deli v tri dele, v zadnjem je podrobno obdelal starohrvatske spomenike in starohrvatsko ornametiko. Fr. Barbačić, nekdanji šolski nadzornik v Istri, je v knjigi »Vjerska sloboda Hrvata i Slovenaca u Istri, Trstu i Gorici« izčrpno nanizal vse strašne krivice, ki jih je »advatiščelna kultura« storila bratom preko meje. O tej knjigi več na drugem mestu. Maraković in drugi so v kleni besedi napisali o književnem pomenu starih kat. evropskih pisateljev (Bahr, Claudel, Papini, Kossak-Szczucka), o katerih so preteklo sezone predavali v »Pučkem sveučilištu«, Prof. Grgec je očitno uredil almanah »Selo i grad«.

Založna knjižarna »Minerva«, ki si je dala nalogo — izdati celokupna dela vseh vidnejših domačih pisateljev, je začela z Venčeslavom Novakom, katerega prva knjiga »Pod nehamem« je te dni izšla. Tiska čaka še 11 knjig. Sporedno z Novakom bo izdajala Miroslava Krležo, s katerim se je nedavno pogodila. Tiskajo se njegova dosedanja dela »U agoniji«, »Gosp. Glembečević«, »Leđa« ... in vsi fragmenti, novele itd. Za veliko noč pa se obeta Krležin najnovejši — še nikjer objavljen — roman »U nepovratu«. Milan Senoa je posikal vse še neobjavljene pesmi svojega očeta Avgusta Senoe, in vse, ki so po revijah razstresene, Branko S. jih je ilustriral, v decembru izidejo v isti založbi. Tudi na Cankarja misli ta knjižarna (namreč fragmentarno), če bi dobila prevajalca.

Zagreb v začetku novembra.

—bič.

Dnevna kronika

Novi zakon o zobotehnikih

Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je izdelalo nov zakon o zobnih tehnikih z namenom, da se to vprašanje, ki je bilo doslej regulirano za vsako pokrajino drugače, uredi za vso državo enotno. Ta zakon je sedaj pri predsedniku vlade. Ze dve leti se vrši borba za ta zakon. Z ene strani zobozdravniki zahtevajo, da se zobni tehniko zabrani, oziroma ozko omeji vzdrževanje samostojnih delavnic, a z druge strani zobni tehniko zahtevajo, da se jim ne jemlje pravice, ki so si jih pridobili po dosedanjih zakonih, to je, pravico do samostojnosti zobotehnične delavnice.

Ker se v novem zakonu ne upoštevajo zahteve zobotehnikov, po katerem bi imelo samo nekoliko starejših zobotehnikov pravico, da delajo samostojno, a vsi ostali bi izgubili to pravico, čeprav so jo imeli po sedanjih zakonih, se je sekcija zobotehnikov v Zvezi privatnih nameščenecv Jugoslavije ponovno zavzela za to vprašanje ter zahtevala zaščito pridobljenih pravic zobotehnikov. Belgrajska sekcija je imela te dni tozadevne konference ter sklenila, poslati po Zvezi predloge delavskim zbornicam, naj po svojem centralnem sekretariatu intervenirajo v tem vprašanju. Konferenca zobotehnikov je naročila in pozvala ostale sekcije, da opozore gospoda predsednika vlade brzojavno, da novi zakon jemlje 800 zobnih tehnikov po sedanjih zakonih pridobljene pravice, ter zaprosi, da bi zakon ne bil izdan prej, preden bodo zaslišane delavske zbornice kot predstavnice zobotehnikov-nameščenecv.

Koledar

Torek, 10. novembra: Andrej Avelin, spoznavavec; Trifon, mučenec.

Novi grobovi

† Tovarnar Franc Golob. V nedeljo zvečer je v sanatoriju v Zagrebu umrl g. Franc Golob, tovarnar in solastnik kemične tovarne Golob et Comp. Z njim odhaja v večnost eden zelo podjetnih slovenskih mož. Pokojnik se je rodil 16. junija 1876 v Stražišču pri Kranju. Po službovanju pri Trgovski zbornici se je osamosvojil in osnoval lastno kemično podjetje. Pred 23 leti pa je ustanovil na Viču tovarno, ki je danes ena največjih v Jugoslaviji. Pokojnik je mnogo sodeloval pri raznih trgovskih društvi in podjetjih ter je bil znan že pred vojno kot odlično naroden človek. Osebo je bil človek blagega značaja in odprti rok. Njegovo truplo prepeljejo v Ljubljano. Naj mu sveti večna luč!

† V železnikih nad Škofjo Loko je v soboto ponoči umrl g. Lovro Spendal, uslarski pomočnik in hišni posestnik. Rajnik je bil odločen katolik in je v svojem življenju stalno posvečal vse svoje sile katoliški prosveti. Bil je povsod zelo spoštovan in priljubljen. N. v. m. p.

Izvirne francoske pastilje

„VALDA“

proti nahodu, kašlju in katarju.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Osebnosti

== Štiridesetletnica živinozdravniške diplome. Tekom tega meseca poteče 40 let, od kar so trije naši rojaki promovirali na Dunaju za živinozdravniške in sicer: gg. Alojzij Paulin, državni veterinar, šef-referent in inspektor banske uprave v Ljubljani, dalje dvorni svetnik Adalbert Rottler, koroški deželni veterinar, referent v p. in inspektor Hugon Turk, vpokojen veterinarški šef-referent v Ljubljani. Zadnja dva sta prejela živinozdravniško diplomu in fizikata spričevala z odliko, slednji ima tri izpite iz tržnega nadzorstva z odličnimi izpričevali dunajske univerze.

== Za suplenta na državni realni gimnaziji v Celju je imenovan g. Šter Josip, diplomirani filozof iz Trčiča.

IMENOVANJA V ŽELEZNISKI SLUŽBI

V deveto položajno skupino:

Za prometne uradnike: Perkavec Albin, Glavač Ivan, Jenčič Marcel, Benedičič Valentin, Zupančič Ladislav, Dolenc Jožef, Medvešek Vladimir, Magajna Adolf, Bračko Franc, Sepič Oton; Peterl Franc, Kušar Ivan, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za tehniške uradnike: Oberaigner Stanislav, Kralj Edvard, Gregorka Boris, Mlakar Ludvik, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za administrativne uradnike: Pintar Pavel, Balk Alojzij, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za oficijale: Justin Anton, Petrovič Peter, Hodelj Antonija, Osredkar Amalija, Jeršin Angela, Tavčar Ivana, Zlebnik Franc, Kezele Ljudmila, Roter Albin, Koren Simon, Šmrekar Alojzij, Sinkovc Franc, Jelnikar Josip, Pavlič Jožef, Klun Franc, Kepec Alojz, Jug Mirko, Slag Franc, Lužar-Brenčič Ivanka, Cofl Ana, Vernig Ferdinand, Petje Viktor, Pirker Friderik, Oblak Josip, Verhovšek Josip, Jesih Alojzija, Duhovnik Marija, Magajna Josip, Cernej Pavla, Zihel Marjana, Kepa Feodor, Kovač Marija, Zeer Jakob, Poljak Marija, Komac Anton, Skubic Jožef, Pip Ivan, Fetihi Frankhamj Karolina, Hercog Jožef, Cimperman Viktor, Mahkovec Alojzij, Alt Franc, Kveder Janez, Rupret Štefan, Miklavc Marija, Vene Jožef, Goleš Janez, Rozman Viktorija, Rajar-Erlh Jerica, Bizjak-Stajner Ivana, Gril Janez, Nekrep Francišek, Gregorac Janez, Jeras Franja, Zargaj Franc, Kušar Francišek, Campa Anton, Žitnik Franc, Kušar-Plevnik Angela, Korencan Matija, Rožanec Josip, Kosmač Anton, Gaber Janez, Svetič Anton, Puc Andrej, Ivanuš Šteško, Stanovnik Ivan, Truhlar Franc, Šafer Aleksander, Hoge Maksimilijan, Kobal Albert, Sever Ivan, Štrus Rudolf, Huč Alojzij, Plemenitaš Jakob, Počkaj Josip, Klostar Julijana, Habicht Anton, Deržaj Stanislav, Škofje Ivan, Kihar Mihel, Kogej Miroslav, Leder Francišek, Pogačnik Miha, Kovaržik Bogumil, Židan Anton, Gasparič Franc, Perko Bogomil, Verčnik Albert, Šulc Artur, Cerar Franc, Bolha Ivan, Vidovič Franc, Rabl Vinko, Pelicon Josip, Velušek Kristina, Kersič Jožef, Ulenik Štefan, Zagradnik Avgust, Sventner Marija, Dojber Tomaž, Nahtigal Julij, Vrtačnik Valentin, Orehek Jožef, Ilvar Alojzij, Batista Ivan, Rajnar Oskar, Dolinar Alojzij, Gregorič Ljudmila, Jezovšek Rudolf, Burja Ivanka, Lukec Franc, Tumpej Alojzij in Lukežič Ivan, dosedanjí pomožni oficijali desete položajne skupine.

Za strojepejske: Petrič Marija, Novak-Kraljič Marija, dosedanjí pomožne strojepejske desete položajne skupine.

Za prometnike: Golob Albert, Šrakar Jožef, Zupančič Franjo, Rebol Ivan, Erjavec Ludvik, Leskovec Ivan, Prestor Ciril, Novak Rudolf, Šajovic Stanislav, Repič Alojzij, Kežman Anton, Tratnik Francišek, Kozjek Francišek, Koželj Janez, Vrant Franc, Maganja Jožef, Poljak Stefan, Baučar Peter, Pavšer Alojzij, Lutan Stanislav, Kokol Ivan, Rezar Jožef, Rihter Janez, Skok Stanislav, Cafuta Alojzij, Dobič Jožef, Fabijan Ignac, Gams Leopold, Kolar Franc, Pisanski Franc, Varl Franc, Juvan Alojz, Pangrič Janez, Čarman Adolf, Strozak Jožef, Anžiček Anton, Žerjav Anton, Jezovšek Franc, Petrič Matija, Guncar Henrik, Jarec Ernest, Princ Franc, Sovre Janez, Kovač Janez, Frišković Maksimilijan, Gerlovič Franc, Pavlin Oto, Štenberger Leopold, Močivnik Šteško, Pohar Jožef, Arko Rudolf, Hladnik Pavel, Vrečko Jakob, Breznik Franc, Kauchner Josip, Kalteneker Mihel, Polič Anton, Petovar Miroslav, Sonaja Jožef, Sircelj Franc, Černe Anton, Blažič Rihard, Zabukošek Jožef, Zatlir Janez, Ketiš Janko, Kužnik Francišek, Opetnik Anton, Striša Francišek, Fatur Franc, dosedanjí pomožni prometniki desete položajne skupine.

Za blagajnike vozniških listov in priljage: Fišer Izidor, Miki Edita, Kraševac Marija, dosedanjí blagajniki vozniških listov in priljage desete položajne skupine.

Za brzojavce: Stermar Elizabeta, Debevec Vida, Škerbič Ivan, dosedanjí brzojavci desete položajne skupine.

Za strojevodje: Strajnar Ernest, Burger Emilijan, Stajer Alojzij, Kavčič Janez, Jenčič Rudolf, Ješe Ernest, Kokol Ivan, Babnik Alojzij, Toplak Jakob, Rebec Ivan, Rataj Gabrijel, Kastelic Jožef, Dular Jožef, Rupret Viktor, Hajnrihar Alojzij, Završnik Karol, Osretkar Venčeslav, Makovec Ferdinand, dosedanjí pomožni strojevodje desete položajne skupine.

Za poslovođe: Leban Francišek, Novak Vincenc, dosedanjí pomožni poslovođe desete položajne skupine.

Za nadzornika električnih naprav: Erjavec Rafael, dosedanjí pomožni nadzornik elektr. naprav desete položajne skupine.

Za tehniške: Osretkar Franc, Tojeršu Franc, Štajndl Josip, Krivec Viktor, Kovačič Ervin, dosedanjí pomožni tehniški desete položajne skupine.

Za nadzornika proge: Kompare Alojzij, Napokoj Ivan, Janež Anton, Ronko Franc, Lukežič Franc, Lekan Alojzij, Rožič Blaž, Mlakar Alb., Božiček Maks, Arhar Anton, Valand Blaž, Kališnik Janez, Drovencik Emerik, Cimperman Jakob, Stanič Stanislav, Jordan Andrej, Glazar Franc, Bužan Ivan, Tomšič Alojzij, Divjak Jožef, Koželj Franc, Jelenc Francišek, Novak Ivan, Globočnik Lovro, Bregant Anton, Drnovšek Josip, Buhmajster Konrad, Kralj Viktor, Erste Alojzij, Lovrič Celso, Rozman Alojzij, Dvoržak Karol, Bajec Rudolf, Crnkovec Julij, Obersnel Franc, Skapin Karel, dosedanjí pomožni nadzorniki proge desete položajne skupine.

Za nadzornike brzojava: Gobec Martin, Lenasi Benjamin, Vagner Anton, Rant Ivan, Zupane Peter, Salamun Franc, Pavlin Josip, Pavlin Vinko, Višnar Karel, dosedanjí pomožni nadzorniki brzojava desete položajne skupine.

Za nadzornika signalov: Požgaj Franjo in Pipan Alojzij, dosedanjí pomožni nadzornika signalov desete položajne skupine.

V deseto položajno skupino. Za pomožne oficijale: Majdič Ivan, Kos Franc, Vovk Francišek, Pleš Jožef, Gobec Ernest, Kramar Josip, Blauč Jožef, Stajner Karel, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za pomožne prometnike: Gabrijel Karel, Repe Janez, Kulčar Janez, Trojar Franjo, Zupančič Josip, Jenko Janez, Klopčar Izidor, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za pomožnega brzojavca: Goleš Rozalija, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za pomožnega vlakvođe: Ojstrež Jožef, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za pomožni strojevodje: Lončarič Jožef in Suša Anton, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za pomožnega poslovođe: Taučer Alojzij, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za pomožne nadzornike proge: Skalar Josip, Jeras Pavel, Štefula Anton, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za pomožnega nadzornika brzojava: Pešl Rudolf, dosedanjí uradniški pripravnik.

Če glava Te boli od piva in vina, vzemi 2 tableti ASPIRINA.

Ostale vesti

— Jugoslovansko veterinarsko združenje ob svoji 10 letnici. Eden prvih stanov, ki se je združil v enotno organizacijo iz vse naše države, so bili veterinarji. Osnovani so že l. 1921 Združenje jugoslov. veterinarjev, ki proslavlja letos svojo 10 letnico. V zasledovanju svojega cilja t. j. v raziskovanju vseh panog veterinarske medicine in pospeševanja živinoreje, dalje v obrambi strokovnih in socialnih interesov svojih članov in končno v podpiranju rodbin umrlih oziroma za službo onesposobljenih kolegov je doseglo Združenje tekom prve 10 letnice precejšnje uspehe, kolikor so mu to dopuščale neurejene povojne razmere. Za prosperitet veterinarskega združenja si je pridobil posebne zasluge naš sedanjí veterinarski delegat na Dunaju in prvi predsednik vet. združenja g. dr. Rajar. Posrečilo se je oživotvoriti veterinarski svet, v Zagrebu je bila ustanovljena vet. visoka šola, ki je bila pozneje priključena univerzi kot fakulteta. Na predlog in po načrtu vet. inspektorja g. Korošca je bil osnovan pri združenju fond za posmrtno pomoč, ki se je izkazoval kot vrlo potrebna osnova za prvo pomoč rodbinam veterinarjev v mnogih primerih perane smrti. Ob svoji desetletnici, ki jo združenje proslavi ob priliki svoje ekupščine v Belgradu od 21.—23. novembra t. l. bo prirejena velika veterinarska razstava iz vseh panog veterinarstva in živinoreje. Razstava se vrši pod pokroviteljstvom prestolonaslednika Petra in bo svečano otvorjena dne 21. novembra ter bo trajala do konca meseca. V originalnih slikah, preparatih in tabelah bo razstavljen v prostorih Srpskega poljoprivrednega društva obširen material v raznih fazah razvoja. Največ razstavnih predmetov je doslej poslala veterinarska sekcija saveke banovine. V dnevnih kongresu bo osnovana Zveza slovenskih veterinarjev, za katero so se že prijavili Čehi in Poljaki, ki pošljejo na kongres svoje delegate. Prometno ministrtvo je dovolilo za kongres popust na železnici in parobrodih in sicer imajo državni veterinarji četrtnsko, privatni pa polovično vožnjo. Popust velja od 18. do 24. novembra.

— Duhovne vaje za dekleta se bodo pričele v Mali Loki pri Ihanu v sredo teden, 18. novembra zvečer. Za žene pa v soboto 28. novembra zvečer. Duhovne vaje trajajo tri dni. Pišite na naslov: Usmiljene sestre sv. Križa, Mala Loka pri Ihanu, pošta Domžale.

»Sportni liste ta teden ne bo izšel. Prihodnja številka izide v torek 17. novembra na šestih straneh.

— Nov vodovod na Sladki gori. Dela pri rezerviranih za novi vodovod na Sladki gori gredo z naglim korakom proti koncu, tako da se bo v štirinajstih dneh že lahko vršila kolavdacija tega najbolj kritičnega dela vodovoda. Vse drugo je samo vprašanje časa in dobre volje banske uprave. Pred par dnevi si je ogledal g. okrajni glavar Kestin izvršeno delo in se je jako pohvalno izrazil. »Obnova«, stavbno društvo, je delo izborna izvršilo, zlasti po svojem delovodju g. Markeliju. Ima sicer italijansko ime, pa je pristen Slovenec. Delo je solidno izvršeno. »Obnova« ima za vsako posebno delo tudi posebnega specialista. G. delovodja Marketi je že veliko vodovodov naredil in je tudi tukaj pokazal, da ima bogato izkušnjo.

— S sekro sekal žive konje. Kmet Andrija Mihaljevič v Petrinji je izpustil svoja dva konja na ograjeni pašnik na nočno pašo. Ko je zjutraj prišel pogledat po konjih, se mu je nudil grozen prizor. Enemu konju je bila popolnoma odsekana zadnja noga, drugi konj pa je bil močno nasekan po bokih in zadnjih nogah. Prvega konja so morali pobiti, drugega pa zdravi živinozdravnik. Policija zasleduje zločinca, ki je svoje dejanje storil čisto gotovo iz maščevanja.

— Med, zajamčeno pristen, vseh vrst, ter čebelarstva potrebščine nudi prodajalna Čebelarstva društva, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4 (poleg gostilne Novi svet).

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

— Z rednim in temeljitim negovanjem zob z dobro zobno kremo in zobno krtačko odstranijo vse neprijetne tvarine in ves zobni kamen. Najbolj priporočljiva zobna krema je ODOL, ki odstranjuje vse nečistosti na zobeh in daje ustam prijeten in čist vonj.

— Pri žolčnih in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef« grenčica na naravnost najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef« vodo, če se jemlje zjutraj na tešče, pomešana z malo tople vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Bilanca Drž. hipotekarne banke

Pravkar objavljena bilanca Drž. hip. banke za 30. september izkazuje tele postavke (vse v milijonih Din; v oklepajih podatki za 31. avgust).

Aktiva: gotovina 21.0 (17.2), Poštna hranilnica in Narodna banka 17.4 (80.7); posojila: hipotekarna 2308.5 (2303.5), komunalna 512.3 (546.7), vodnih zadrugam 74.2 (74.2), menično-hipotekarna 47.7 (45.9), lombardna 113.1 (114.7), domače menice 124.3 (124.4), nepremičnine 87.9 (86.1), tekoči račun fin. min. 21.1 (21.2), tek. rač. fin. min. po začasnem posojilu 139.8 (145.8), tek. rač. fin. min. po pos. iz l. 1929. in 1930. 108.0 (108.0), akt. tek. računi 95.6 (93.3), efekti 145.0 (145.0), efekti fondov 61.6 (61.5), razna aktiva 234.5 (225.1); pasiva: samostojni fond 88.4 (106.3), fond i glavnice javnih ustanov 1439.6 (1471.6), hranilne vloge 615.5 (649.4), rez. fond 56.6 (56.6), amort. fond 10.5 (10.5), založnice in obveznice 872.7 (880.0), predajem pri Schweiz. Bankvereinu v Bazlu iz l. 1929. 43.8 (43.8), 1931 87.6 (87.6), posojilo pri Mednarodni hipotekarni banki v Bazlu 22.0 (22.0), posojila na podlagi lombarda pri Narodni banki 150.0

Svetovna industrijska produkcija

Nemški zavod za proučevanje konjunktura je sestavil zanimive podatke o svetovni industrijski produkciji na podlagi produkcijskih indeksov 10 najvažnejših držav sveta. Te države so izkazovale 77% vse industrijske produkcije na svetu.

Industrijska produkcija je od 1924 do 1929 narasla za približno 31%, istočasno je svetovna trgovina narasla za 27%. Leta 1929 se je povečala produkcija v večji meri kot svetovna trgovina. V krizi leta 1930 pa je to nesorazmerje izginilo. Svetovna produkcija je lani padla za 13%, dočim je istočasno svetovna trgovina padla samo za 7%. Padec industrijske produkcije se še nadaljuje. Od julija 1929, ko je bila svetovna konjunktura na visku, je svetovna produkcija padla do srede l. 1931 za približno 26%. S tem je svetovna produkcija sedaj le še za 10—12% nad prevojnimi stanjem. Padec je v sedanjí krizi znatnejši, kot je bil leta 1920—1921. Tedaj je padec znašal le 14%. Tako znaša sedaj izguba že dve tretjini po vojni narasle industrijske produkcije.

Poštna hranilnica v oktobru 1931. Po pravkar objavljenih podatkih je znašal v mesecu oktobru t. l. promet 5022.1 milij. Din v primeri s 5426.8 milij. Din v septembru letos in 6210.5 milij. v oktobru lani. To zmanjšanje prometa je v zvezi z napetostjo na denarnem trgu, ki je razvidna tudi iz dejstva, da so vloge na čekovnih računih padle v oktobru od 702.9 na 700.8 milij. in da je znašal odstotek brezgotovskega prometa samo 42.25% v primeri z nekdanjimi 48—50%. Število računov je v oktobru naraslo za 19 na 20.157. Razveselje napredek izkazujejo hranilne vloge, ki so v tem mesecu narasle za 8.2 milij. na 306.7 milij. Din.

Vpisa v trgovinski register: Franc Lepoša, d. z o. z. v Mariboru (298.000 Din, poslov. Gusel A., Lepoša Fr.); Bratje Bacher in drug, d. z o. z., Tezno-Maribor, izdelovanje namiznih prtov, odej itd., 250.000 Din, poslov. B. Feliks in B. Hans, oba z Dunaja).

Odprava konkurza. Gore Ana, trgovka v Kočevju (sklenjena poravnava).

Nova gospodarska revija. V Ljubljani je začela izhajati revija za trgovsko vedo »Uspehi«. To je slovenski »Efficiency magazin«, ki bo razširjal ideje znanega Herberta N. Cassona, čegar članke smo že objavili tudi mi (prim. tudi serijo člankov v »Trgovskem tovarišču«). Med drugim prinaša revija tudi nekaj za slovenske razmere. Urednik je g. Emil Podkrajšek, izhaja mesečno, stane letno 60 Din.

Odpravnica carina na železno pločevino, deb. pod 1 mm. Finančno ministrtvo je sklenilo ukiniti uvožno carino za železno ali jekleno (črno, dekapirano in dresirano) deb. pod 1 mm, če ga uvažajo za izdelavo pocinkane pločevine podjetja, ki sama proizvajajo cink neposredno iz rude, dokler se pločevina ne začne izdelovati v državi v zadostni količini in pod pogoji, ki jih določi finančni minister. — Dosedanja car. post. 537 t je znašala 12 oz. 10 zl. Din, ki pa je bila 1928 znižana na minimalnih 7, 6 i 5 Din za nekatere domače produkcije; za cinkarne pa je bila 1928 znižana carina na 3 zl. Din.

Borza

Dne 9. novembra 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu sta ostala neizpremenjena tečaja Curiha in Prage, dočim so oopustili tečaji Amsterdama, Bruslia, Newyorka,

Čaj se kupuje pri Meirlu.

Zakaj?

Ker je Meirl specialna trgovina čaja.

— Nova mladinska knjiga: Mala trojka. Iz norveščine po Gabriel Scoulo poslovenil Ivan Vuk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platno vezani knjigi je Din 40.—. Ilustriral M. Bambič. (Izšla v zbirki mladinskih spisov). Neverjetna doživljaja male trojke bodo zanimala tudi našo mladino temboji, ker je cela povest tako privlačno pisana in posamezna dejanja ilustrirana. O knjigi bomo obširno še spregovorili.

— Kurivo: kot premog in drva nudi po konkurenčnih cenah Rudolf Velepč, trgovina z kurivom, Ljubljana VII., Sv. Jerneja cesta 25.

Trbovlje

Nesreča. Pri vzdigovanju iztirjenega vozička je padel pod njega delavec Ameršek in ga je pri tem tako pritisnilo v levo ramo, da mu je zlomilo ključnico. Zdravilo ga v bolnišnici.

Zahvala. Delavci na separaciji so za ponesrečenega tovariša Juvana, kateremu je zdrobilo nogo, da so mu jo morali odrezati, zbrali lepo vsoto denarja, za kar jim bodi izrečena najlepša zahvala!

Cesta se bo zgradila iz kolonije Njiva v Petelinovo vas, ker je občina zagotovila prispevek 7000 Din, ostalo pa rudnik, mejaši in ostali interese. S tem se je izpolnila stara želja Njivčanom, kar je prav.

(89.5), začasna emisija 7% stab. pos. 44.8 (47.4), tek. rač. fin. min. (pos. iz l. 1913.) 5.0 (5.0), tek. rač. fin. min. posebni 30.95 (30.95), spec. depozit po pogodbi iz l. 1929. 44.5 (44.5), tek. rač. družbe Battignoles v Parizu 55.0 (49.1), pas. tek. rač. 277.0 (303.6), razna pasiva 307.4 (291.5); kaveje itd. 276.4 milij.

Iz bilance je razvidno, da so tuja sredstva banke v septembru padla, zlasti hranilne vloge, kar je morala banka naknaditi z večjim lombardom pri Narodni banki, pa so vkljub temu njena likvidna sredstva zelo padla (od 97.9 na 38.4 milij. Skupno so se domača tuja sredstva zmanjšala za 92.8 milij., kar je naknadilo povišanje lombarda za 61.5 milij. V ostalem se bilanca ne razlikuje dosti od bilance za 31. avgust. Glavne postavke so bile sledeče (v milij. Din):

	31. 8.	31. 9.
got. in nal.	97.9	38.4
posojila	3062.4	3085.8
tuz. sredstva	2296.8	2284.5
inoz. sredstva	1093.4	1026.1

Pariza in Trsta; uvrstili pa se je London. Dunaj je bil čvrstjeji in je pariteta znašala 7.89. Promet je bil znaten.

Ljubljana. Amsterdam 2267.18—2274.02, Bruselj 785.39—787.75, Curih 1098.45—1101.75, London 210.21—217.71, Newyork kabel 5621.26—5638.26, ček 5599.26—5616.26, Pariz 221.01—221.67, Praga 166.63—167.13, Trst 287.75—293.75.

Zagreb. Amsterdam 2267.18—2274.02, Bruselj 785.39—787.75, London 210.21—211.03, Milan 287.75—288.65, Newyork kabel 5621.26—5638.26, ček 5599.26—5616.26, Pariz 221.01—221.67, Praga 166.63—167.13, Curih 1098.45—1101.75.

Skupni promet brez kompenzacij 8.2 milij. Curih. Belgrad 9.05, Pariz 20.12, London 19.45, Newyork 511.75, Bruselj 71.50, Milan 20.475, Madrid 45, Amsterdam 206.20, Berlin 121, Dunaj 111.50, Stockholm 111.25, Oslo 109.25, Kopenhagen 110, Sofija 3.71, Praga 15.15, Varšava 57.40, Budimpešta 90.025, Atene 6.35, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05, Helsingsfors 10.

Belgrad. Amsterdam 2267.18—2274.02, Berlin 1843.50—1870.50, Bruselj 782.30—787.75, Curih 1098.45—1101.45, Dunaj 730.28—751.28, London 210.21—217.71, Newyork 5599.26—5616.25, Pariz 221.01—221.67, Praga 166.63—167.13, Trst 287.75—293.75.

Dinar notira na Dunaju: deviza 12.70, valuta 12.55.

Vrednostni papirji

Tendenco za državne papirje je bila danes čvrstjeja in se posebno pozna dvig tečajev pri vojni škodi, dočim so bili dolarski papirji slabjeji. Na zagrebški borzi je prišlo do prometa samo v vojni škodi, in sicer je bilo zaključenih 1500 kom. Na belgrajski borzi pa je bilo v promptni škodi prometa 609 kom., za novembarski termin 100 kom. Nadalje je bilo zaključenih: beglinski obveznic 152.000, 8% Blerovega posojila 1000 dol., 7% Blerovega posojila 2000 dol. in 7% posojila Drž. hipotekarne banke 1000 dol.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 68 bl., 7% Bler. pos. 60 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 63.50—64, agrarji 30—35, vojna škoda ar. 280—282 (280), kasa 280—282 (280, 281, 278, 277), 12. 280—285 (281, 282, 280), 8% Bler. pos. ar. in kasa 63.50—65, 7% Bler. pos. ar. in kasa 58.50—59, 6% begl. obvez. 42.50—43.

Belgrad. Narodna banka 4850 den., 7% inv. pos. 64—66, vojna škoda 283—285 (275.50, 280, 284), 11. 280 den. (276), 6% begl. obv. zaklj. 42.50—43.50, 8% Bler. pos. zaklj. 66, 7% Bler. pos. z. 59.50, 7% pos Drž. hip. banke zaklj. 64.

Dunaj. Podon.-savski jadr. 92, Wiener Bankverein 13, Escompteges. 117, Zivno 72.75, Mundus 84, Alpine 10.80, Trboveljska 27, Kranj. ind. 42.

Zitni trg

V deželi tradicij

Ko je pred dvema tednoma angleška konservativna stranka pod vodstvom državnika Baldwina dosegla pri volitvah zmago, kakršne doslej ne pozna zgodovina parlamentarnih in demokratičnih volitev, je predsednik volivne vlade MacDonald, predsednik in voditelj delavske stranke, sprejel na milijone telegramov in pisem, v katerih se mu častita k veliki zmagi vlade pri volitvah. Marsikomu se zdi to čudno in nerazumljivo. Je res nekam neprirodno in nenavadno, je pa povsem logično in dosledno za politične razmere v Angliji.

Se do nedavnega časa so v Angliji obstajale samo tri stranke: konservativna, liberalna in delavska. Programatična razlika med njimi je bila samo ta, da so konservativci odločno zagovarjali najvišjo zaščito za domačo trgovino in industrijo, liberalci popolnoma svobodno

V Angliji se voli po volilnih okrajih, v katerih je izvoljen kandidat, ki ima relativno večino. Združena vladna koalicija je odnesla sijajno zmago in milijoni in milijoni glasov, oddanih za druge kandidate, so ostali brez vsakega vpliva na končen izid. Tako se je moglo zgoditi, da je delavska stranka od svojih 280 poslanskih mandatov ohranila samo še 48, dasiravno je število njenih volivcev pri zadnjih volitvah 8 milijonov 300 tisoč padlo sedaj samo na 6 milijonov 700 tisoč.

Nasprotno pa so konservativci iz manjšinske stranke postali tako močno zastopana skupina v parlamentu, kakor v stoletni svoji zgodovini še nikdar niso bili. Oni sami imajo v vladni koaliciji nad dve tretjinsko večino s svojimi 470 poslanci. Vladna večina skupno pa je dobila skoraj 9 desetih vseh mandatov. Po-

V deželi tradicije. Vedno se tuji čudijo neverjetni tradiciji, ki vlada v Angliji v vsem javnem življenju. Tako je ob priliki otvoritve novega parlamenta bila postavljena pred vhodom močna straža v starodavnih uniformah. Najprej je preiskala vse kleti, če niso morda postavljene kje bombe. Ta navada izhaja iz leta 1604, ko je bil v poslednjem trenutku preprečen poskus pognati parlament v zrak z bombami.

trgovino in delavska stranka zaščito malega človeka in delavca, ni pa imela še tradicij in je kolebala pri odločitvah temeljnih gospodarskih vprašanj.

Redkokdaj se je v Angliji zgodilo, da bi ena teh strank v spodnji zbornici imela večino. Večinoma so stranke prišle na vlado, kadar so imele samo relativno večino, ker so ji druge stranke hotele dati priložnost, da pokaže, kaj ume in zna. Tako n. pr. je bilo s kratkotrajno vlado delavske stranke l. 1924. Drugič je ta stranka prišla na krmilo l. 1929, in je do nedavna vladala, dasiravno ni imela nadpolovične večine v parlamentu. Nad dve leti je vladala delavska stranka nad ogromnim britanskim imperijem, ker sta se obe drugi stranki postavili na stališče: način vladanja in sredstva so različna, cilj nam je vsem isti. Ker imamo skupen cilj, bomo tudi skupno zanj delali, mesto da se preganjamo, ker smo strankarski nasprotniki. Ta način politične borbe se je v Angliji vedno obnesel. Stoletja že je vsled te vloge mogla Anglija igrati svetovno ulogo.

Ko se je nedavno pokazalo, da vlada, za katero stoji manjšina ljudstva, ni več kos velikim gospodarskim problemom in vedno večjim stiskam, v katere je zašla Anglija, so zastopniki vseh treh strank ustanovili »Narodno vlado«. Pokazalo pa se je kmalu, da tudi taka vlada ni kos velikim nalogam. Tega koraka tudi niso odobraval vsi. Delavska stranka je izključila iz svojih vrst svojega ustanovitelja in voditelja. Vodja liberalcev, znameniti državnik, ki je Anglijo vodil in rešil med svetovno vojno, Lloyd Georges je šel samostojno v volivno borbo. V vladi zastopani njegovi pristaši pa so ustanovili novo »narodno liberalno stranko«. Poskusi cepitve v konservativni stranki so se izjalovili. Ta stranka je šla skoraj kompaktno na volišče. Zato nam bodo tudi razumljivi rezultati.

Painlevé, bivši francoski predsednik vlade in vojni minister, je prišel v Berlin. Njegov prihod je v zvezi s pogajanjimi med Nemčijo in Francijo o reparacijah, razorožitvi in drugih problemih.

Gandhi pri kralju. Mahatma Gandhi in boriteljica za svobodo naroda Naidu odhajata h kralju v običajni narodni noši.

Gostilniški dolg Napoleona

Francosko časopisje poroča, da je francosko prosvetno ministrstvo nedavno plačalo dolg, ki ga je Napoleon I. kot mlad poročnik napravil v Avignonu še l. 1793. v neki tamošnji gostilni in ga v svojih letih slave popolnoma pozabil plačati. Tega dolga francoska vlada ni plačala v gotovini, marveč z lepim darilom, ki ga je pravnučinja gostilničarja gotovo raje sprejela kakor 60 frankov, ki jih je ostal Napoleon dolžan. Pravnučinja gostilničarja iz Avignona, pri katerem se je zadržal Napoleon, gospa Worms Barretta, nekdanja sloveča igralka, je za povračilo tega dolga te dni sprejela red častne legije.

Napoleon, ki je bil l. 1793. se navaden artilerijski poročnik, je bil s svojim polkom od tedanje revolucionarne vlade poslan na jug, da tam vdušijo upor proti novi vladi. Več mesecev so ostali v Avignonu. V gostilni, kjer se je branil, je Napoleon, ki je takrat živel v stalnih denarnih stiskah, ostal dolžan 60 frankov. Šele sedaj po 138 letih je francoska vlada urenila to mučno zadevo s tem, da je podelila pravnučinki gostilničarja Barretta red častne legije.

Nemiri na vseučiliščih

Na raznih inozemskih vseučiliščih je zadnje čase prišlo do resnih nemirov, ki so imeli deloma politično ozadje, deloma pa so bili vzrok »domačih« zadev in razmerja med akademiki in profesorji. Nemiri so bili po nekaterih univerzah tako hudi, da je prišlo do krvavih bitk med posameznimi skupinami akademikov, ponekod pa so se pozneje razvile tudi bitke na ulici, v katere je posegla policija. Bilo je več mrtvih. Taki nemiri so se vršili na nekaterih angleških univerzah, v Nemčiji in na Poljskem. — Na univerzi v Halle v Nemčiji so dijaki protestirali proti profesorju dr. Dehnu. Dijaki so dosegli, da se je moral profesor odpovedati svoji stolici. (Gornja slika nam kaže zborovanje dijakov, v levni kotu rektor Aubin, ki se je zavzel za akademike, v desnem vodja akademikov jurist Börner.) — Najbolj krvavi so bili boji v Varšavi, kjer so se vršili spopadi med židovskimi in poljskimi akademiki. (Spodnja slika.)

Za mednarodno konference proti boljševizmu

(K. K.) Mednarodni urad proti boljševizmu, ki ima svoj sedež v Zenevi, je te dni razposlal okrožnico, v kateri poziva na mednarodno konferenco proti boljševizmu. V okrožnici se najprej na kratko poudarja, da so sovjeti doslej kršili vse mednarodne obveznosti in običaje in da predstavlja »pjatiletka« in z njo v zvezi gospodarski dumping največjo nevarnost za vse evropsko gospodarstvo. Razne sovjetske republike se stalno upirajo proti moskovskim vladodržcem in celo v sovjetskih listih izhajajo poročila o uporih v Ukrajini, na Kavkazu, v Turkestanu in drugod. Edino sredstvo za zmanjšanje ali celo odstranitev te nevarnosti splošnega miru naj bi obstajalo v tem, da se da tem državam, sovjetskim republikam možnost, da sporoče in razložijo pred nepristranskim, mednarodnim forumom svoje želje in misli, ne da bi se njihovi zastopniki morali radi tega bati pred posledicami masčevalnosti sovjetskih oblastnikov. Zato bi se morala sestati pod vodstvom, varstvom in kontrolo Društva narodov mednarodna konferenca, za katero predlagajo v okrožnici sledeč program:

1. Svoboda za Rusijo, Ukrajino in kavkasko narode (Georgijance, Armence, Azerbejdžance in druge), da lahko odločajo o svoji usodi.
2. Amnestija za vse, ki so prostovoljno ali prisiljeno delovali pri ustanovitvi in za ohranitev sovjetskega režima, če izpovedo svojo zmotno in se pokesajo.
3. Proglasitev načela privatne posesti v Rusiji.
4. Popolna svoboda za vse veroizpovedi v Rusiji.
5. Vzpostavitev normalnih političnih in gospodarskih zvez z novoustanovljenimi vzhodnimi državami in ostalim civiliziranim svetom ter sprejem teh na novo ustanovljenih držav v Društvo narodov.

Udeležili naj bi se te konference vsi narodni odbori, ki so se priključili mednarodnemu protiboljševičkemu odboru, zastopniki vlad in emigrantskih organizacij iz ruskih držav, kakor tudi vse one organizacije, ki podpišejo in sprejmejo ta program.

Dasiravno v današnjem času ni mnogo upanja, da bi ta poziv imel uspeha, niti da bi hotelo Društvo narodov prevzeti pokroviteljstvo, kar najbolj dokazuje dejstvo, da Društvo narodov vabi zastopnike Sovjetov na vse konference, smo vsebinsko te okrožnice priobčili v dokaz stalno večjega gibanja proti boljševizmu.

Gledališki škandal v Madridu

Pred nekaj dnevi je v madridskem gledališču prišlo do velikih spopadov med republikanci in katoličani. Dajali so prvikrat dramo znanega Ayale, ki opisuje življenje v jezuitski šoli. Navzoči Katalonci so pričeli protestirati proti nezaslišanim žalitvam redovnikov. Prišlo je do spopada. Gledališče je bilo skoraj popolnoma demolirano, nad sto oseb aretiranih, nadaljnje predstave pa odpovedane.

Okraden maharadža

V Londonu zboruje te dni indijska konferenca, ki se bavi v vprašanju notranje ureditve Indije. To vprašanje je brez dvoma za britanski imperij dalekosežnega pomena, zato se je udeležujejo najbolj odlični predstavniki Anglije in Indije, lordi, ministri, baroni, prin-ci in slični. Zato je tem večjo senzacijo vzbudilo dejstvo, da so na svečani seji te konference neznani zlikovci ukradli maharadži iz Darhanga zlatnine in dvajset kamnov v vrednosti za nad 250 milijonov dinarjev.

Zmaga francoščine

Na pruskih šolah so po vojni vpeljali novost, da so dijakom samim prepustili odločitev o tem, kateri jezik se bodo učili, ali angleščino ali francoščino. Pod vplivom poraza v vojni in zasedbe nemških pokrajin se je večina dijakov odločila za angleški jezik. V zadnjih letih pa je bilo vedno več učencev, ki so se učili francoski. To število je tako raslo, da se je učno ministrstvo odločilo, da izda odlok, s katerim bo kot obližaten predmet predpisana samo francoščina.

Moderna gospodična: »Prosim vas, gospod umetnik, naredite točen portret. Pokazali mi ga boste, ko bo popolnoma dovršen. Tako rada imam vesela nresenečenja!«

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 10. novembra: 11.30 Solška ura: Trgatev na Doljenjskem (solški upravitelj g. Kržišnik). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (ga. Gabrijelčičeva). — 18.00 Narodne pesmi s spremlevanjem citer. — 18.30 Plošče. — 19.00 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evangelijev. — 20.00 Prof. Andrej Radiotehnik. — 20.30 Ruski večer. — 21.30 Jonny-Jazz. — 22.30 Čas, poročila.

Sreda, 11. novembra: Opoldanski program odpade — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Zabavna čtivo — 19.00 Ruske recitacije, recitirata ga. Marija Maver iz Monakovega in univ. prof. dr. Preobraženski Odlomki iz Gogoljevih komedij »Revizor« in »Ženitev« — 19.30 Literarna ura: Franc Vodnik: O pesmih Srečka Kosovega — 20.00 Martinov večer — 22.00 Salonski kvintet — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Sreda, 11. novembra: Belgrad: 10.45 Plošče — 12.05 Opoldanski koncert radio orkestra — 17.00 Narodne pesmi — 18.00 Popoldanski koncert — 20.00 Večerni koncert — 21.30 Violinski koncert. — Zagreb: 10.30 Nagrobne svečanosti v vojni padlim — 11.20 Akademski kvartet — 12.30 Plošče — 20.00 Prens iz Ljubljane — 22.00 Prens iz kina. — Budapest: 12.05 Koncert univerzitetnega kvarteta — 17.35 Popoldanski koncert; pesmi in saksofon — 19.15 Ciganska glasba — 20.30 Večerni koncert opernega orkestra — 22.20 Ciganska glasba. — Rim: 13.10 Lahka glasba — 17.30 Pester koncert — 21.00 Seabeau, lirčna drama. — Milan: 12.00 Pesta glasba — 19.30 Plošče — 20.45 Prens iz opere. — London: 19.30 Radio orkester — 20.45 Koncert B. B. C. orkestra — 22.20 Dawaynty — 23.20 Plesna glasba. — Stuttgart: 12.35 Melodije velikih muzikov — 19.35 Komorna glasba — 20.35 Jazz — 23.20 Plesna glasba. — Berlin: 22.00 Politični pregled — 22.30 Plesna glasba. — Leipzig: 20.30 Zborovo petje — 21.10 Slušna igra — 22.20 Plesna glasba. — Dunaj: 19.20 Mahler-jeva VIII. simfonija — 22.15 Večerni koncert. — Katowice: 20.00 Vojaške pesmi — 21.00 Violinski koncert — 23.00 Francoska književna ura. — Prag: 19.00 Poljudna glasba — 20.00 Simfonični koncert. — Trst: 12.30 Plošče — 13.00 Pesta glasba — 21.00 Komorna glasba — 22.25 Lahka glasba.

Torek, 10. novembra: Belgrad: 11.00 Radio orkester, 17.00 Harmonika, 17.30 Popoldanski koncert, 20.00 Vokalni koncert, 20.30 Večerni program iz Zagreba, 22.50 Jazz. — Zagreb: 17.00 Popoldanski koncert, 20.30 Komorna glasba, 21.30 Operetni večer, radio ork. 22.40 Plesna glasba. — Budapest: 12.05 Balalaške, 17.25 Ciganska glasba, 19.00 Violinski koncert, 20.00 Večerni koncert, 21.45 Pesta glasba, 23.00 Ciganska glasba. — Rim: 17.30 Instrumentalni in vokalni koncert, 21.00 Večerni koncert. — Milan: 11.15 Pesta glasba, 13.00 Plošče, 19.15 Pesta glasba, 21.00 Simfonični koncert. — London: 21.00 Koncert vojaške godbe, 22.15 Jack Hubertov večer, 23.35 Plesna glasba. — Stuttgart: 12.05 9. simfonija, op. 125 od Beethovna, 19.45 Dunajske pesmi, 20.30 Novejša angleška glasba, 21.45 O poletu okrog sveta, plošče. — Berlin: 19.30 Pesmi, 20.15 Svetovni nazor in sedanjost. Socializem in duševno stališče sedanjosti, 21.10 Pester večer. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert, 20.05 O prijateljstvu, 20.50 Koncert vojaške godbe, 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 17.35 Simfonični koncert, 20.15 Poljudni večerni koncert, 22.10 Pesmi, 23.00 Plesna glasba. — Prag: 19.55 Violinski koncert, 20.25 Pesmi, 21.00 Večerni koncert, 22.20 Lahka glasba. — Trst: 12.30 Plošče, 13.00 La Boheme, opera, plošče.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 10. novembra: Zaprt.

Sreda, 11. novembra: VEST. Red B.

Cetrtek, 12. novembra: Zaprt.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 10. novembra: BALETNI VEČER pariškega baleta Loie Fuller. Izven.

Sreda, 11. novembra: KOSTANA, prva repriza. Red A.

Premiera: Konjovič, Kostana. V soboto 7. t. m. je bila premiera P. Konjovičeve opere »Kostana«. O operi in nje predstavi bomo objavili poročilo po reprizi, ki je najavljena za sredo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 10. novembra ob 20: SLABA VEST. Ab. A.

Sreda, 11. novembra: Zaprt.

Cetrtek, 12. novembra ob 20: KONEC POTI. Ab. C.

Petek, 13. novembra: Zaprt.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Strojnik

40 let star, poročen, brez otrok, išče vsled opustitve plošbe na morju mesto pri pilarni ali sličnem podjetju. Razume se zelo dobro na vse motorje, ki so danes v obratu, zlasti pa na parni stroj. Plača po dogovoru. Nastop s 1. januar. 1932. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Strojnik« št. 13.164.

Ekonom-šofer

z večletno prakso v vseh panogah kmetijstva, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Soliden« št. 13.219.

Kuharica

samostojna gospodinja, ki ima veselje do gospodarstva in je služila že več let v župnišču, želi zopet v župnišče. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljiva« št. 13.252.

Kmečko dekle

zdravo, išče službo pri krščanskih ljudeh. — Gre tudi na gostilno. Naslov v upravi »Slovenca« pod »A. G.« št. 13.274.

Službodobe

Učitelja-ico

ki dobro obvlada slovenščino in nemščino, išče za pouk dveh otrok (dekle 11 let, deček 9 let) krščanska trgov. družina (inozemci) na deželi (pol ure z avtobusom od Ljubljane). Ponudbe pod »Dr. St.« na upravo »Slov.«

Trgovskega vajenca

sprejme specerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. Vsa oskrba pri starših. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.228.

Učenke

pridno, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme Jos. Počivalšek, trgovec v Krškem.

Pouk

Čamernikova

šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj!

Dober instruktor

akademik, navezan samo na lasten zaslužek, išče instrukcijo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.251.

Tečaj nemščine

se prične v torek 10. t. m. ob pol 8 zvečer v društvenih prostorih »Zveze bojevnikov« Ljubljana-Moste v hiši gosp. Videmška na Selu. Vabljeni vsi prijavljeni, kakor tudi oni, ki se žele priučiti tega za življenje važnega jezika.

Češčina

srbohrvaščina, slovenščina v Jezikovni šoli, Gospodarska ulica 4/I. Prvovrstni učitelji.

Jezikovna šola

Gospodarska ulica 4/I. za vse moderne jezike. Cene zmerne.

Francoski tečaji

Jezikovna šola, Gospodarska ulica 4/I. Za odrasle in otroke. Učiteljica rojena Francozinja. Znižane cene

Denar

Denar

dobite na hipoteko. Pisarna vprašanja pod zn. »A. G.« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Stanovanja

Stanovanje komforno, štiri ali tri-sobno, solčno, oddam v Sp. Šiški, Beljaška ulica, nova vila.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kopalnice, kuhinje, pred-sobe, sobe za služkinjo in ostalih pritliklin, se takoj odda v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti. Istotam bosta na razpolago z mesecem februarjem 1932 dve stanovanji v II. nadstropju. Več se poizve pri ravnanstvu posojilnice med uradnimi urami od 8 do 13.

Lepo stanovanje

sobo in kuhinjo, oddam mirni stranki s 15. novembrom ali 1. decembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.201.

Stanovanje

2-sobno, parketirano, kuhinja, kabinet in pritlikline, se takoj odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.245.

Soba

lepo opremljena, svetla, zračna in solčna, v sredini mesta, se takoj odda. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.275.

Lepo sobo

s posebnim vvhodom v sredini mesta takoj oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.280.

Trisobno stanovanje

z vsemi pritliklinami na Miklošičevi cesti se odda v najem s 1. febr. 1932. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.265.

Vnajem

Trgovina

v Novem mestu na prometni točki se odda v najem z vsem inventarjem. — Ela Kastelic.

Trgovski lokal

na Miklošičevi cesti se odda za takoj ali pa s 1. februarjem 1932 v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.264.

Posedstva

Načrte za stavbe

izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Inženjer« na upravo »Slovenca« št. 11.713.

Gozdne parcele

na Rožniku ugodno na prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.229.

Parcela

lepa, štirioglasta, na krasnem prostoru, 550 m² velika, ob glavni cesti v Kozlovi, se po nizki ceni proda. Poizve se: Ljubljana, Opekarska cesta št. 31.

Stavbne parcele

pod Rožnikom ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.230.

Razno

Škornje

gojzarje za letošnjo hudo zimo naročite pravčasno pri Kos, Idrijska ulica 3 (Stan in dom).

Prodamo

Ia gonilna jermena

šivalna jermena, vosek »Prima« za jermena, lesene jermenice, nudi po zmernih cenah trvdka: Brcar & Comp., Ljubljana, Kolodvorska 35.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Kraški teran

zajamčeno pristen, zdravilni, iz znanih Cernetovih vinogradov v Tomaju, večkrat odlikovan — se dobi v zalogi Kolodvorska ulica 7.

Pohištvo!

Spalnice, kuhinje in razno drugo pohištvo dobite najceneje pri Matija Andlovic, Komenskega ul. 34

100 kokoši

in 50 petelinčkov za klanje prodam. Dobava po dogovoru. Lojze Ambrožič, trgovec, Gaberje 33, Dobrova pri Ljubljani.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Kupimo

vsako množino prvovrstnih zimskih žlahtnih

jabolk

samo važonske množine proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladna postaja na Štajersko sadjarsko zadrugo v Mariboru, Miklošičeva 2.

Vsa kovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfsova ulica št. 3.

Pravi smučarski čevlji

vedno v zalogi in izdeluje po meri staroznana trvdka

ZALOKAR, Ljubljana, Mestni trg št. 19
Popravila se sprejemajo.

CENJENO OBCINSTVO

se vlijudno opozarja na

DELIKATESO IN VINOTOČ

Cankarjevo nabrežje št. 5.

Postreženi boate z izdelki Prve ljubljanske izdelovalnice konzerviranega sočiva in rib, ter vsemi drugimi vrstami delikates. Toči se prvovrstna dalmatinska in štajerska vina. Postrežba točna! Cene solidne!

Naznanilo preselitve!

Salon za steznike in trebušne pasove po meri se nahaja

Gajeva ulica v novi stavbi poleg nebotičnika II. nadstr.

Za naklonjenost se priporoča

ANA HUTTER

REDNO PREBAVO

osigurajo Tuškanove prebavne krogljice prirejene iz rastlin, ki čistijo in razredčujejo kri, urejujejo stolico in prebavo in s tem ovirajo naval krvi. Cena Din 15.—. Proizvajala in odposilja stara, leta 1599 osnovana Kaptolska lekarna Sv. Marije, lekarnar Vladko Bartulič, Zagreb, Jelačićev trg 20. Dobivajo se v vseh lekarnah.

Družinska pratika 1932

se že dobi v vseh knjigarnah in trgovinah Slovenije! Segajte po njej!

Vsega mogočemu je dopadlo, da je poklical po kratkem bolehanju danes ob 9 na 9 dopoldan v 80. letu starosti, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče, k sebi našo ljubljeno, skrbno, zlato mamo, staro mamo, taščo, gospo

Marijo Žabkar

roj. Knatele

vdovo po okrajnem gozdarju v pokoju.

Vsem, ki so jo poznali, kako dobra in skrbna nam je bila, jo priporočamo v molitev in spomin.

Pogreb nepozabne se bo vršil iz hiše žalosti na Jesenicah (lekarna) dne 11. t. m. ob 3 popoldan na mestno pokopališče.

Jesenice na Gorenjskem, dne 9. novembra 1931.

Marija Gregorc, hči; intend. major Hinko, šef davčne uprave Karol, mr. ph. Jože, sinovi; Jurij Gregorc, sodni predstojnik, zet; Milka roj. Podmiljšak, Sonja roj. Čokljat, Justa roj. Sardoč, snah; Jože, Zorž, Drago, vnuki.

Jesenice, Kranj, Beograd, Ormož.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Gali so bistro opazili vse dogodke in bili prikriti veseli, ko so se konjeniki vračali krvavi in v zmanjšanem številu.

»Maščevali se bomo za predajo, če dosežejo naši kaj pri senatu!«

»K Institutu in Karnom pojdemo in skupno bomo udarili!«

»Čakaj konzul, drugič boš ti v pasti!«

»Ne ponižanje, ne smemo ga mirno prenesti!«

»Ne bomo ga, pa naj se zgodi kakoli!«

Tako je rasel Galom pogum, ko so videli, da se konzul ne gane kljub izgubam, ki so mu jih zadali Istri, in grozili so v svojem jeziku in nestrpnosti mrki čakali rešitve. Dnevi so se jim vlekli in v poznih nočnih urah, ko so se ognji že pogasili in so triarii dremali, so mislili na beg. Res je ta in oni poizkusili, da bi se rešili k Istrom, a ko je plačal željo po svobodi z glavo, so ponoči samo še škripali z zobmi in krčili pesti...

Katmel se je vrnil v spremstvu senatovih legatov, ki so stopili v konzulov šotor. Gali so pomenljivo gledali svoje odposlance, ki so jih stražili legionarji in niso smeli še govoriti. Videli so, da so se vrnilo boljše volje, kot so odšli. Sklepali so zato, da so le nekaj dosegli in ni bila njihova pot zaman, pa je med tisoči razorožencev veselo završalo.

Konzul je prišel čez nekaj časa z legati in prokonzulom k galskim odposlancem in jim ukazal, naj

povedo svojim, kaj so dosegli pri senatu.

»Prosti smo, z orožjem in vsem, kar je našega, lahko gremo, a samo čez Alpe — nazaj v domovino!« je naznanil Katmel narodu, ki se je bil zgrnil okoli njega.

Konzul in prokonzul in legati in legionarji so pričakovali veselega vzklikanja — a ga ni bilo, kar je osupnilo celo Katmela samega. Množica se je sicer zganila in se prerivala in je vršalo med njo, ko so iskali vsak svoje orožje in imetje, o navdušenju ali posebnem priznanju in zahvali senatu za njegovo velikodušno odločitev, kot jo je smatral konzul, pa ni bilo ne duha ne sluha.

Mirno in resno so se Gali strnili v posamezne oddelke in ko jim je dal Katmel znamenje, je zabobnela zemlja ob Natisi pod njihovimi koraki in krenili so ob reki navzgor, da se vrnejo, kot so zagotavljali, skozi Recijo domov.

Ko so odhajali zadnji oddelki Galov, je prinesel brzi sel konzulu senatov odgovor na njegovo prošnjo. Konzul je odstranil pečate, potegnil iz pikside omet papira, ga razgrnil in bral:

SENATUS POPULUSQUE ROMANUS CONSULI

MARCO CLAUDIO MARCELLO.

DE CONSILIO, QUOD NOBIS MISISTI... O NASVETU IN PREDLOGU, KI SI GA NAM POSLAL, SMO RAZPRAVLJALI IN SKLENILI, DA ZAPOCNI BOJ Z ISTRI. OBENEM SMO VNOVIČ RAZPRAVLJALI O KOLONIJI IN KO SMO SE ZEDINILI, DA NASELIMO TAM GORI OB MEJI PROTI ILIRIJI LATINE, SMO POVERILI USTANOVITEV TE NAŠE NOVE

POSTOJANKE TRESVIROM, KI SO PUBLIUS SCIPIO NASICA, CAJUS FLAMINIUS IN LUCIUS MANLIUS ACIDINUS. PRIČAKUJEMO, DA JIM POJDEŠ NA ROKO S SVETOM IN VOJAŠTVOM, KOLIKOR TI BODO RAZMERE TO DOPUŠČALE. VALE.

II.

Gali so zavili ob Natisi med gore in dospeli mimo Karkoškega gradišča čez Ažliško polje do utrdbe v Landarju, prešli potem v tesen ob strminah Kozlovega roba in Kraljeve gore in so se ustavili v dolini ob Natisinem kolenu, kjer jih je s planje strmega griča Dira pozdravljalo Karnsko gradišče Silanov, so bili na razpotju. Na desno se je odpirala dolina proti ostrobožnemu Krnu, pod katerim je valovilo Karpetsko jezero, na levo se je proti severozapadu dolina ožila med hribe in se dvigala v prelaz.

»Kam se odločimo?« je vprašal Katmel, ki je bil zase že sklenil, da se vrne h Karnom, kamor ga je vlekle maščevalna misel zoper Rimljane in še spomin na vilinsko prikazen v Karusadskem lesu, ki se mu je tolikokrat povračal in je ni mogel pozabiti. »Na levo nas vodi pot proti domu,« je kazal smer, »na desno med Karne. Odločite se!«

Hrupno se je množica odločevala. Prerivanje, iskanje, kliči, pregovarjanje, jeza, veselje, navdušenje, žalost, gnev — kratko: hrušč in trušč. Dirskih gradiščarjev se je polotil strah, ko so ugledali toliko množico in tako razgibano, in so se pripravljali na obrambo. Pa je ni bilo treba. Gali so se razcepili. Bojevit, ki niso mogli preboleli sramotne predaje ob spodnji Natisi, so se odločili za desno pot med Karne, drugi so krenili na levo in izginili kmalu med gorami.

Ljudsko knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarn v Ljubljani: 23 zvezek: Sovineček: 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30 zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 31 zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 32 zvezek: Conan Doyle: REIMMITELI, ZAGORSKI ZVONOVI, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 33 zvezek: Conan Doyle: REIMMITELI, ZAGORSKI ZVONOVI, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 34 zvezek: Conan Doyle: REIMMITELI, ZAGORSKI ZVONOVI, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 35 zvezek: Conan Doyle: REIMMITELI, ZAGORSKI ZVONOVI, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 36 zvezek: Conan Doyle: REIMMITELI, ZAGORSKI ZVONOVI, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 37 zvezek: Conan Doyle: REIMMITELI, ZAGORSKI ZVONOVI, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 38 zvezek: Conan Doyle: REIMMITELI, ZAGORSKI ZVONOVI, 12 PLOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 39 zvezek: Conan

ZAHVALA. Vsem, ki so nam ob smrti našega dragega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

ANTONA PEČARJA

železničarja v pokoju

izkazali na kakršenkoli način svoje sočutje ter počastili njegov spomin, izrekamo tem potom svojo najpriskrnejšo zahvalo. Posebno zahvalo izrekamo č. g. kanoniku Alojziju Stroju, Rokodelskemu društvu, »Ljudskemu odru«, stanovskim tovarišem pokojnega ter vsem darovalcem cvetja. Vsem skupaj: Bog plačaj!

Ljubljana, dne 10. novembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

Visoka tehniška in komercialna šola v Parizu
zakonito dovoljena.

Inžinirske študije. Pripr. odel. tudi za dop. predavanja. Diplomski izpiti v francoskem in nemškem jeziku. Podrobna pojasnila: H. Perronet, Paris VII.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

✠ Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da so dne 7. t. m. umrli naša preljuba mati

Ana Francič roj. Selak

Bili so vzorna krščanska žena, ki so nas vedno vneto molili in marljivo delati učili.

Pogreb nepozabne pokojnice je bil danes v ponedeljek 9. t. m. zjutraj na pokopališču v St. Jerneju.

Stara vas pri St. Jerneju, dne 9. novembra 1931.

Sinovi in hčere: Janez, župnik, Francelj, posestnik, Ignacij, poslovođa in posestnik, Jožefa por. Metelko, Antonija por. Ruperčič, Marija, gospodinja v župnišču.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti našega nad vse ljubljenega sina, soproga in brata, gospoda

Pavla Barkova

geodeta

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom in osebju splošne bolnišnice za požrtvovalno skrb in nego, Komandi mesta Ljubljane in gg. oficirjem za izkazano zadnjo čast, tovarišem rajnega iz hidrotehne. oddelka ter vsem prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 7. novembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

Kupimo

samo kompletne vagonne jabolk vrsta

Pogačar

proti takojšnjemu plačilu pri nakladanju. Ponudbe na Stajersko sadjarsko zadružno Maribor, Miklošičeva ulica 2.

Obrt

NOVOPOROČENCI, POZOR!

Oglejte si izložbo slik — Fotomeyer, Maribor, Gosposka ulica 39. Lepe slike, moderno izdelane in cene.

Soboslikarska in pleskarska

dela z najnovejšimi vzorci točno in solidno pod garancijo izvršuje

J. Hlebš

družba z. o. z.
LJUBLJANA
Sv. Petra 33

Lanene trojine

in druga krmila tudi nasence! Veletrgovina žita in moka.
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljova cesta 24.

Nogavice

rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG
LJUBLJANA, Zidovska ulica in Stari trg

Prilika!

Kdor se bo slikal v našem ateljeju za 6 razglednic, bo dobil eno kabinet zastoj!

Izvršujejo se vsa druga dela ceno in solidno!

Foto-ateljé

FRANC KRALJ
Ljubljana, Stari trg 19.

Osobje tovarne Golob & Co.
na Viču pri Ljubljani javlja žalostno vest, da je njihov blagi in nepozabni šef in solastnik podjetja, gospod

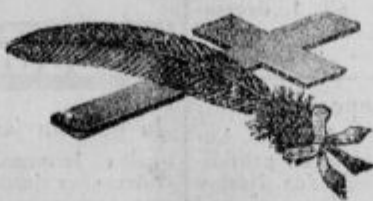
FRAN GOLOB

veleindustrijalec itd.

v nedeljo dne 8. t. m. v Zagrebu nenadoma umrl.

Blagopokojnega bomo ohranili v trajnem in hvaležnem spominu.

V Ljubljani, dne 9. nov. 1931.

Tovarna Golob in Co. na Viču pri Ljubljani javlja žalostno vest,
da je njen soustanovitelj, gospod

Franc Golob

veleindustrijalec i. t. d.

v nedeljo, dne 8. t. m. v Zagrebu v sanatoriju nenadoma umrl.

Prebлага pokojnika in zvestega sotrudnika ohranimo v častnem in hvaležnem spominu.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1931.